

ZAKON**O VISOKOM OBRAZOVANJU NA PODRUČJU UNSKO-SANSKOG KANTONA**

("Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona", br. 26/2024)

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE**Član 1**

(Predmet Zakona)

(1) Zakonom o visokom obrazovanju na području Unsko-sanskog kantona (u daljnjem tekstu: Zakon) utvrđuje se sistem, uslovi i osnove finansiranja visokog obrazovanja na Unsko-sanskom kantonu, organizacija i rad visokoškolskih ustanova, opća načela u oblasti osiguranja kvaliteta u visokom obrazovanju, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na teritoriji Unsko-sanskog kantona (u daljnjem tekstu: Kanton).

(2) Ovaj Zakon ustanovljava principe i standarde sticanja visokog obrazovanja na Unsko-sanskom kantonu, u skladu sa relevantnim odredbama i principima Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Okvirni zakon) te međunarodnih pravnih propisa čija je država ugovornica Bosna i Hercegovina.

(3) Izrazi koji su radi preglednosti dati isključivo u jednom gramatičkom rodu u ovom Zakonu i propisima donesenim na osnovu ovog Zakona bez diskriminacije se odnose na muškarce i žene.

Član 2

(Značenje pojmova)

U smislu ovog Zakona:

- a) "akademska godina" je jednogodišnje razdoblje čiji početak i završetak utvrđuje visokoškolska ustanova svojim akademskim kalendarom;
- b) "akademski integritet" je sistem etičkog, društveno odgovornog i kolegijalnog djelovanja učesnika u visokom obrazovanju kojim se unapređuje društvena uloga visokog obrazovanja, dostojanstvo svih učesnika i profesija u visokom obrazovanju, očuvanje i razvoj moralnih vrijednosti akademske zajednice i društva kao cjeline te jača odgovornost svih članova akademske zajednice prema društvu;
- c) "akademska osoblje" znači lica koja su izabrana u akademska zvanja i učestvuju ili su angažovana u nastavnom, umjetničkom, naučno- istraživačkom ili umjetničko- istraživačkom radu na visokoškolskoj ustanovi;
- d) "akademska titula" znači titula koja se stiče nakon završenog određenog stepena obrazovanja. Nakon prvog ciklusa stiče se akademska titula bakalaureat/baccalaureat/bachelor s naznakom oblasti, nakon drugog ciklusa stiče se zvanje magistar sa naznakom oblasti, a nakon trećeg ciklusa stiče se titula doktora nauka/umjetnosti;
- e) "akademska zajednicu" čine svi nastavnici, saradnici, studenti i ostali učesnici u procesu visokog obrazovanja;
- f) "akreditacija" znači nezavisna vanjska ocjena sistema kvaliteta visokoškolske ustanove koja rezultira formalnom potvrdom o usklađenosti i/ili ispunjenosti kriterija za akreditaciju, koji su u saglasnosti sa Standardima i smjernicama za osiguranje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja (ESG) i relevantnim zakonima i propisima;
- g) "ciklusi studija" znači nivoi visokoobrazovnog procesa identifikovani kao prvi ciklus - dodiplomski (baccalaureate), drugi ciklus - magistarski studij i treći ciklus - doktorski studij;
- h) "članica visokoškolske ustanove" znači fakultet, akademija, visoke škole ili naučni/umjetnički institut kao organizaciona jedinica univerziteta koja izvodi nastavni, naučno-istraživački/umjetničko-istraživački i umjetnički rad u jednoj ili više obrazovnih i

naučnih/umjetničkih oblasti;

i) "diploma koju izdaje akreditovana visokoškolska ustanova" znači javna isprava kojom se dokazuje da je stečena kvalifikacija rezultat uspješno završenog ciklusa studija zasnovanog na osnovnom modelu utvrđenom za jedinstveni Evropski prostor visokog obrazovanja;

j) "dodatak diplomi" znači javna isprava koja se izdaje i prilaže uz diplomu akreditovane visokoškolske ustanove radi detaljnijeg uvida u nivo, prirodu, sadržaj, sistem i pravila studiranja i postignute rezultate tokom studija lica kojem je diploma izdata;

k) "dualni studij" znači oblik studija koji se realizuje u saradnji s privrednim društvima/poslovnim subjektima, kao i sa vladinim i nevladinim organizacijama. U okviru ovog tipa studijskog programa izvođenje nastavnog procesa je podijeljeno između univerziteta i privrednih društava/poslovnih subjekata, vladinih i nevladinih organizacija;

l) "Dublinski deskriptori" znače opis općih postignuća i sposobnosti na temelju kojih se dodjeljuju diplome na završetku bolonjskog ciklusa;

m) "Evropski sistem prenosa i akumulacije bodova (European Credit Transfer System - ECTS)" znači sistem opterećenja gdje 1 ECTS bod odgovara ukupnom opterećenju od 25 - 30 sati rada studenta. Zbir od 60 ECTS bodova odgovara prosječnom ukupnom angažovanju studenta u obimu 40-satne radne sedmice tokom jedne akademske godine. Ukupno angažovanje studenta se sastoji od aktivne nastave (predavanja, vježbe, praktikumi, seminari i drugi oblici nastave), samostalnog rada, kolokvija, ispita, izrade završnih radova, studentske prakse i drugih vidova angažovanja;

n) "evaluacija" je ocjenjivanje i određivanje dostignutog stepena kvaliteta obrazovnog procesa akreditirane i licencirane visokoškolske ustanove;

o) "fakultet" znači organizaciona jedinica, članica visokoškolske ustanove koja obavlja nastavnu, umjetničku, naučno-istraživačku i umjetničko-istraživačku djelatnost u oblasti jedne ili više srodnih, odnosno međusobno povezanih naučnih disciplina i osigurava njihov razvoj i druge djelatnosti koje proizlaze iz prirode osnovne djelatnosti fakulteta u skladu sa zakonom i statutom;

p) "institut" znači organizaciona jedinica, članica visokoškolske ustanove koja obavlja naučno-istraživačku / umjetničko-istraživačku djelatnost u skladu sa zakonom i statutom;

r) "institut/zavod pri članici univerziteta" znači podorganizaciona jedinica koja se osniva po istoj proceduri kao i odsjek, a čija se djelatnost, principi i ciljevi rada preciznije uređuju statutom visokoškolske ustanove;

s) "interdisciplinarni studij" znači studij koji prevazilazi uobičajene i tradicionalne granice pojedinih disciplina i u kojem se koristi integrativni pristup u izgradnji spoznaja;

t) "ishodi učenja" znači iskaz o tome šta lice koje uči/student zna, razumije i može obavljati na osnovu završenog procesa učenja, što je definisano kroz znanje, vještine i kompetencije;

u) "licenciranje" je postupak provjere ispunjenosti uslova za rad visokoškolske ustanove radi dodjele početne dozvole za rad (licence);

v) "katedra" znači podorganizaciona jedinica na kojoj se realizuje nastavni, umjetnički, naučno-istraživački i umjetničko-istraživački rad i koja objedinjuje više srodnih predmeta iz jedne ili više srodnih naučnih oblasti, u skladu sa zakonom i statutom;

z) "kompetencije" znače sposobnost primjene znanja, vještina i personalnih, socijalnih i metodoloških sposobnosti, na radnom mjestu ili tokom učenja, kao i u privatnom i profesionalnom razvoju. U kontekstu Evropskog kvalifikacijskog okvira, kompetencije su opisane kao odgovornost i samostalnost;

aa) "koncept odgovornog istraživanja i inovacija (Responsible research and innovation - RRI)" znači posebni, inovativni pristup istraživanju i inovacijama, koji podrazumijeva okupljanje svih zainteresiranih strana kojih se tiče određeni problem, odnosno predmet istraživanja i to na transparentan i interaktivan način, a s ciljem efikasnijeg i efektivnijeg oblikovanja ciljeva i rezultata istraživanja, kao i poticanja inovativnosti i razmjene ideja, a u smislu adekvatnijeg adresiranja izazova s kojima se susreće društvo;

- bb) "mikrokvalifikacija" ima dvojako značenje: 1) kao oblik cjeloživotnog obrazovanja koji je promoviran od strane Evropskog prostora visokog obrazovanja u cilju jačanja fleksibilnosti studijskih programa i jačanja zapošljivosti raznolike studentske populacije. Oni služe kao platforma koja okuplja i studente koji trenutno studiraju, ali i one zainteresirane aktere koji žele da unaprijede i steknu određeni set sposobnosti i vještina koji će im omogućiti da budu konkurentniji na tržištu rada ili će služiti za ispunjenje njihovih drugih potreba. "Mikrokvalifikacija" označava kratki (mikro) integralni program sa ishodima učenja koji doprinose unapređenju vještina, kompetencija i koji omogućavaju personalni razvoj studenata. Oni mogu biti prepoznati kao dio cikličnog i necikličnog studijskog programa. Ovaj kratki program ima jasno uspostavljene ciljeve, ishode učenja, opisan način postizanja istih i način njihove provjere; 2) kao javna isprava kojom se potvrđuje uspjeh i postignuća studenta. Ova javna isprava "mikroakreditiv" uključuje i opis sadržaja i programa, ishode učenja i kompetencije, a često im se pridružuje adekvatan broj ECTS kredita. "Mikrokvalifikacija" kao javna isprava, koja ima trajnu vrijednost, se izdaje, čuva i arhivira kao i svaka druga javna isprava;
- cc) "multidisciplinarni studij" znači studij koji se organizuje kako bi se predmet podučavanja sagledavao iz perspektiva različitih disciplina pri tome zadržavajući postojeće granice disciplina;
- dd) "nastava na daljinu" je nastava koja podrazumijeva da se nastavnici i studenti ne nalaze fizički na istoj lokaciji, ali koriste različitu tehnologiju kao podršku interaktivnoj i dvosmjernoj komunikaciji u okviru nastavnog procesa;
- ee) "nastavni predmet" znači didaktički prerađenu i studentima prijemčiva naučna, odnosno umjetnička disciplina iz užeg naučnog polja ili grane određene naučne oblasti;
- ff) "naučna/umjetnička grana", odnosno uža naučna/umjetnička oblast znači osnovna jedinica statističke analize za istraživačku aktivnost, izdvajanje iz fondova i troškove;
- gg) "naučni rad" znači rad objavljen u priznatoj publikaciji;
- hh) "naučno/umjetničko polje" znači skup naučnih/umjetničkih grana, odnosno užih naučnih/umjetničkih oblasti koje se bave povezanim istraživačkim aktivnostima;
- ii) "naučno-istraživačka djelatnost" znači sistemski stvaralački rad na usvajanju novih znanja s ciljem podizanja općeg civilizacijskog nivoa društva i korištenje tih znanja u svim oblastima društvenog i privrednog razvoja;
- jj) "neciklično obrazovanje" je vid cjeloživotnog obrazovanja, koje zainteresiranim studentima i drugim licima omogućuje obrazovanje putem kurseva, seminara i drugih oblika i dodjelu certifikata;
- kk) "objavljena knjiga" znači tematski cjelovit i kompaktan recenziran naučni, stručni ili umjetnički sadržaj u štampanoj ili elektronskoj formi koji sadrži trajni bibliografski indikator;
- ll) "odsjek" znači podorganizaciona jedinica koja se osniva radi obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja i nauke/umjetnosti u jednom ili više srodnih naučnih/umjetničkih polja ili područja. Odsjek u unutrašnjoj strukturi organizacione jedinice može imati više katedri. Osnivanje odsjeka bliže se uređuje statutom visokoškolske ustanove;
- mm) "organizaciona jedinica" znači sastavnica/članica visokoškolske ustanove kao što je fakultet, akademija, institut ili drugi oblik organizovanja, što se utvrđuje statutom visokoškolske ustanove;
- nn) "Osnove kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini" propisane Odlukom o usvajanju osnova kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj: 31/11 i 39/12) predstavlja osnovu za definisanje kvalifikacija u strukturi referentnih nivoa pri čemu svaki nivo ima kombinaciju znanja, vještina i kompetencija opisanih generičkim deskriptorima;
- oo) "priznata publikacija" znači naučni časopis ili zbornik naučnih radova, odnosno serijsku ili monografsku publikaciju indeksiranu u "relevantnim naučnim bazama";
- pp) "prva misija" aktera visokog obrazovanja je edukacija, "druga" je istraživanje, dok je "treća misija" povezana sa jačanjem njihove uloge u društvu. "Treća misija" aktera visokog obrazovanja podrazumijeva četiri dimenzije i to: 1) transfer tehnologija, znanja i inovacija; 2) društvena uključenost i inkluzija, kroz stvaranje socijalnih inovacija i učešća u različitim vrstama

civilnih inicijativa; 3) kulturna i uključenost u procese odlučivanja i donošenja raznolikih javnih politika; 4) podizanje nivoa pristupačnosti i aplikabilnosti znanja kako bi različite interesne grupe mogle da ga koriste za poboljšanje kvaliteta života svih, a kroz smanjenje negativnog uticaja na okoliš i jačanje održivosti";

rr) "redovni student" znači student koji je obavezan prisustvovati nastavi i redovno izvršavati obaveze predviđene pravilima studiranja i drugim internim aktima visokoškolske ustanove. Redovni student koji se finansira iz budžeta može obnoviti istu godinu i ostati redovni student. Ukoliko drugi put obnovi istu godinu, onda se mijenja njegov status u redovnog samofinansirajućeg studenta;

ss) "redovni studij" znači model studiranja koji podrazumijeva potpuno prisustvo i izvršavanje svih obaveza propisanih studijskim programom;

tt) "relevantna naučna baza" znači međunarodna referentna i citatna naučna baza sa sadržajima objavljenim u anonimno recenziranim i indeksiranim publikacijama sa liste utvrđene provedbenim propisom;

uu) "Standardi i normativi za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Unsko-sanskog kantona" znači dokument kojim se utvrđuju kriteriji čije ispunjavanje je neophodno za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja;

vv) "stručni studij" znači kratki ciklus studija koji traje do dvije akademske godine, a koji se završava sticanjem stručnog zvanja iz određene stručne/naučne/umjetničke oblasti;

zz) "student" znači lice upisano na visokoškolsku ustanovu koje studij pohađa redovno, vanredno, učenjem na daljinu ili kombinovanjem ova tri modela studiranja na način utvrđen statutom visokoškolske ustanove;

aaa) "studijska godina" je godina studija koju student upisuje u određenoj akademskoj godini;

bbb) "studijski program" znači zaokruženu cjelinu učenja koja vodi ka konkretnoj kvalifikaciji. Studijski program je fleksibilan skup obaveznih i izbornih predmeta/modula čijim savladavanjem se obezbjeđuje dostizanje planiranih ishoda učenja. Studijski program može da uključuje uz predmete/module praktičan rad, studentske prakse i izradu završnog rada;

ccc) "studij na daljinu" znači formalizovan sistem edukacije studenata kojim se korištenjem kompjuterskih tehnologija i interaktivnih nastavnih materijala osigurava pristup nastavnom procesu, što se preciznije uređuje statutom visokoškolske ustanove;

ddd) "vanredni studij" znači model studiranja koji podrazumijeva nastavni proces prilagođen prema obavezama studenata, što se bliže uređuje studijskim programom ili planom izvođenja nastave;

eee) "vanjska ocjena sistema osiguranja kvaliteta" znači institucionalnu akreditaciju i akreditaciju studijskih programa koju provodi eksterna komisija stručnjaka;

fff) "vještine" znači sposobnost primjene znanja i korištenja principa "znati kako" da se izvrši određeni zadatak i da se riješi problem. U kontekstu Evropskog kvalifikacionog okvira, vještine se definišu kao kognitivne (uključuju korištenje logičkog, intuitivnog i kreativnog razmišljanja), praktične (uključujući fizičku spretnost i korištenje metoda, materijala, sprava i instrumenata) i socijalne vještine (vještine komuniciranja i saradnje, emocionalna inteligencija i druge);

ggg) "zajednički studij" znači studij kojeg izvodi visokoškolska ustanova sa drugom domaćom ili stranom visokoškolskom ustanovom, institucijom ili poslovnim subjektom, kao i studij koji izvodi više organizacionih jedinica/članica zajedno;

hhh) "znanje" znači skup činjenica, principa, teorija i praksi koje se odnose na područje rada ili izučavanja. Predstavlja rezultat usvajanja informacija, vještina i kompetencija kroz proces učenja. U kontekstu Evropskog kvalifikacionog okvira za cjeloživotno učenje, znanje se opisuje kao teoretsko i/ili činjenično.

Član 3

(Djelatnost visokog obrazovanja)

Djelatnost visokog obrazovanja obavljaju visokoškolske ustanove u skladu sa ovim Zakonom, kao dio međunarodnog, posebno evropskog, obrazovnog, naučnog, odnosno umjetničkog prostora i obuhvata akademsko i strukovno obrazovanje. Ovim Zakonom uspostavljaju se principi i standardi djelatnosti visokog obrazovanja, u skladu sa strateškim ciljevima evropskog prostora visokog obrazovanja.

Član 4

(Ciljevi visokog obrazovanja)

Ciljevi visokog obrazovanja su:

- a) prenošenje naučnih, umjetničkih i stručnih znanja i vještina;
- b) razvoj i unapređivanje nauke i umjetničkog stvaralaštva;
- c) obrazovanje stručnog kadra u skladu sa strateškim dokumentima Kantona i potrebama tržišta rada;
- d) razvoj individualnih i društvenih stvaralačkih i inovativnih kompetencija;
- e) razvijati, unapređivati i prenositi znanja, vještine i kompetencije, kroz nastavu, istraživački rad, inovacije i preduzetništvo;
- f) olakšan i nediskriminantan pristup visokom obrazovanju i obezbjeđivanje jednakih uslova za sve zainteresirane u procesu sticanja visokog obrazovanja i cjeloživotnog učenja;
- g) bitno povećanje broja stanovnika sa visokim obrazovanjem;
- h) internacionalizacija i unapređenje međunarodne otvorenosti sistema visokog obrazovanja.

Član 5

(Principi visokog obrazovanja)

Visoko obrazovanje se zasniva na:

- a) akademskim slobodama, akademskoj samoupravi i autonomiji visokoškolskih ustanova;
- b) otvorenosti visokoškolskih ustanova prema javnosti;
- c) nedjeljivosti nastavnog rada i naučnog istraživanja, odnosno umjetničkog stvaralaštva;
- d) podsticanje izvrsnosti, inovativnosti i preduzetništva;
- e) akademski integritet, promoviranje dostupnosti informacija, transparentnost i sljedljivost u obavljanju svih poslova i procesa;
- f) nulta stopa tolerancije korupcije, nepotizma, mobinga i plagijarizma;
- g) uvažavanju evropskih humanističkih i demokratskih vrijednosti te usklađivanju s evropskim sistemom visokog obrazovanja;
- h) poštivanju ljudskih prava i građanskih sloboda, uključujući zabranu svih oblika diskriminacije;
- i) konceptu cjeloživotnog učenja;
- j) interakciji s društvenom zajednicom i obavezi univerziteta da razviju društvenu odgovornost studenata i drugih članova akademske zajednice.

Član 6

(Poseban opći i javni interes)

(1) Djelatnost visokog obrazovanja je od posebnog općeg i javnog interesa za Kanton i bosanskohercegovačko društvo.

(2) Univerzitet u Bihaću je visokoškolska ustanova od posebnog općeg i javnog interesa za Kanton i bosanskohercegovačko društvo.

Član 7

(Akademske slobode)

Učesnici u procesu visokog obrazovanja uživaju slobodu naučno- istraživačkog i umjetničko-istraživačkog rada, kao i umjetničkog stvaralaštva, objavljivanja i javnog predstavljanja naučnih rezultata i umjetničkih dostignuća, određivanja metoda prezentacije nastavnih sadržaja, javno iznošenje stavova, izbora studijskih programa i saradnje, a da se time ne izlažu opasnosti od gubitka statusa koji imaju u visokoškolskoj ustanovi. Akademske slobode podrazumijevaju i individualiziranu odgovornost za postignuća i kvalitet.

Član 8

(Autonomija i samouprava)

(1) Autonomija obuhvata naročito slobodu visokoškolske ustanove na:

- a) uređenje unutrašnje organizacije;
- b) pravo na donošenje statuta i drugih općih akata;
- c) odlučivanje o studijskim programima i programima cjeloživotnog obrazovanja;
- d) finansijsku autonomiju-pravo na raspolaganje finansijskim sredstvima u skladu sa ovim Zakonom;
- e) upravljanje imovinom;
- f) upravljanje intelektualnom svojinom;
- g) pravo na izdavanje javnih isprava;
- h) pravo na odlučivanje o prihvatanju projekata i o međunarodnoj saradnji;
- i) ostale oblike autonomije.

(2) Akademska samouprava obuhvata naročito:

- a) pravo na razvijanje, usvajanje i realizaciju studijskih programa, naučno-istraživačkih i umjetničkih projekata;
- b) pravo na utvrđivanje pravila studiranja i uslova upisa studenata;
- c) pravo na izbor akademskih, upravnih i rukovodnih organa;
- d) pravo na uređenje unutrašnje organizacije;
- e) dodjelu zvanja nastavnom i drugom osoblju;
- f) pravo na upravljanje resursima.

(3) Autonomija i akademska samouprava se vrše na etički i društveno odgovoran način, uz poštovanje zakonom utvrđenih obaveza i prava visokoškolskih ustanova.

Član 9

(Nepovredivost akademskog prostora)

(1) Objekti i prostori visokoškolskih ustanova su nepovredivi.

(2) Bez odobrenja rektora univerziteta, dekana organizacione jedinice, direktora visoke škole ili lica koje su oni posebno ovlastili, policija i drugi organi za gonjenje i sprečavanje krivičnih djela ne smiju ući u objekte i prostore visokoškolskih ustanova, osim u slučaju kada imaju validan sudski nalog.

(3) Izuzetno od stava (2) ovog člana, u slučaju krivičnog djela koje je u toku, policija i drugi organi gonjenja mogu preduzeti neophodne mjere, s tim da o izvršenim radnjama odmah obavijeste upravu visokoškolske ustanove.

(4) Policija i drugi organi gonjenja ne mogu pretraživati objekte i prostore visokoškolskih ustanova bez prisustva rektora univerziteta, dekana organizacione jedinice, direktora visoke škole ili lica koje oni ovlaste osim u slučaju da se oni bez opravdanog razloga nisu odazvali blagovremenom pozivu.

Član 10

(Pristup visokom obrazovanju)

(1) Pristup visokom obrazovanju imaju sva lica koja su završila četverogodišnju srednju školu u Bosni i Hercegovini, kao i lica koja su završila srednju ili odgovarajuću školu u inostranstvu sa srednjoškolskom obrazovnom ispravom koja daje pristup visokom obrazovanju u zemlji u kojoj je stečena.

(2) Pristup visokom obrazovanju ne može biti ograničen direktno ili indirektno na osnovu spola, rodnog identiteta, rase, seksualne orijentacije, fizičkog ili drugog nedostatka, bračnog stanja, boje kože, jezika, vjeroispovijesti, političkog ili drugog mišljenja, nacionalnog, etničkog ili socijalnog porijekla, veze s nekom nacionalnom zajednicom, imovine, broja godina ili nekog drugog statusa.

Član 11

(Pravo učešća na konkursu prije nostrifikacije odnosno ekvivalencije)

(1) Kandidat ima pravo učešća na konkursu i prije izvršene nostrifikacije, odnosno ekvivalencije svjedočanstva o završenom srednjem obrazovanju u inostranstvu na osnovi postupka u skladu sa zakonom.

(2) Kandidat iz stava (1) može se upisati u prvu godinu studija, nakon izvršene nostrifikacije, odnosno ekvivalencije svjedočanstva o završenom srednjem obrazovanju u inostranstvu, a najkasnije do početka školske godine.

Član 12

(Način pohađanja studija)

Visoko obrazovanje može se sticati redovno, vanredno, učenjem na daljinu, ili u kombinaciji ova tri načina studiranja, onako kako to predviđa statut visokoškolske ustanove.

Član 13

(Pravo na jezik)

Jezik i kultura svih konstitutivnih naroda i svake nacionalne manjine koja živi u Unsko-sanskom kantonu i Bosni i Hercegovini poštovat će se i uključivati u javnu i privatnu visokoškolsku ustanovu u skladu sa Ustavom Unsko-sanskog kantona, Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, Okvirnom konvencijom za zaštitu nacionalnih manjina.

Član 14

(Ravnopravnost i zabrana diskriminacije)

(1) U obavljanju svoje djelatnosti visokoškolske ustanove osiguravaju zaštitu i promicanje jednakosti bez diskriminacije po bilo kojoj stvarnoj ili pretpostavljenoj osnovi (zaštićenom svojstvu) kao što su: rasa ili etnička pripadnost ili boje kože, spol, jezika, vjera, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, imovno stanje, članstvo u sindikatu, obrazovanje, društveni položaj, bračni ili porodični status, dob, zdravstveno stanje, invaliditet, genetsko naslijeđe, rodni identitet, seksualna orijentacija ili po nekom drugom ličnom svojstvu, položaju ili okolnosti.

(2) Visokoškolske ustanove osiguravaju jednakost u mogućnostima i tretmanu svom osoblju i studentima i jednak tretman svih organizacionih jedinica u vršenju utvrđenih ovlaštenja.

(3) Diskriminacijom se smatra svako različito postupanje ukoliko nema razumno i objektivno opravdanje, odnosno ukoliko ne slijedi zakoniti cilj ili ako nema razumnog odnosa proporcionalnosti između upotrijebljenih sredstava i cilja koji se želi postići.

Član 15

(Zabrana političkog organizovanja i djelovanja)

(1) Unutar visokoškolske ustanove nije dozvoljeno političko organizovanje i djelovanje.

(2) Rektor, direktor visoke škole, dekani, direktori instituta i prorektori u sastavu visokoškolske ustanove ne mogu biti birani ili imenovani na funkcije u organima izvršne i zakonodavne vlasti, gradskim i općinskim vijećima, u organima političkih stranaka i sindikalnim organizacijama za vrijeme trajanja mandata.

DIO DRUGI - KANTONALNE INSTITUCIJE U OBLASTI VISOKOG OBRAZOVANJA

Član 16

(Skupština Kantona)

Skupština Kantona, u oblasti visokog obrazovanja, nadležna je da:

- a) donosi strateške dokumente iz oblasti visokog obrazovanja Kantona na prijedlog Vlade Kantona;
- b) donosi Zakon o visokom obrazovanju Kantona;
- c) usvaja elaborat o opravdanosti osnivanja javnih visokoškolskih ustanova;
- d) donosi akt o osnivanju, statusnim promjenama i ukidanju visokoškolskih ustanova;
- e) daje saglasnost na plan razvoja javnih visokoškolskih ustanova;
- f) donosi odluku o otvaranju odjeljenja visokoškolske ustanove kao javne ustanove izvan područja Kantona i
- g) odlučuje o drugim pitanjima u oblasti visokog obrazovanja u skladu sa ovim Zakonom.

Član 17

(Vlada Kantona)

Vlada Kantona je nadležna da:

- a) predlaže Skupštini strateške dokumente iz oblasti visokog obrazovanja Kantona;
- b) predlaže Skupštini na razmatranje i usvajanje Zakona o visokom obrazovanju u Kantonu;
- c) razmatra elaborat o opravdanosti osnivanja visokoškolskih ustanova, predlaže Skupštini donošenje odluke o osnivanju javnih visokoškolskih ustanova i donosi odluku o neispunjavanju uslova za osnivanje nove visokoškolske ustanove;
- d) utvrđuje prijedlog odluke o otvaranju jedinica (dislocirana nastava) javnih visokoškolskih ustanova izvan područja Kantona;
- e) donosi odluku o broju i strukturi studenata koji se upisuju u prvu godinu studija;
- f) daje saglasnost na Pravilnik o ekvivalenciji ranije stečenih zvanja;
- g) donosi standarde i normative za oblast visokog obrazovanja na prijedlog Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta (u daljnjem tekstu: Ministarstvo);
- h) daje saglasnost na plan razvoja visokoškolskih ustanova i usaglašenost normativnih akata u pogledu usklađenosti sa važećim propisima;
- i) donosi odluku o visini školarine za sve studijske programe na javnoj visokoškolskoj ustanovi za svaku akademsku godinu;
- j) imenuje članove upravnog odbora iz reda osnivača u javnoj visokoškolskoj ustanovi;
- k) vrši konačno imenovanje upravnog odbora javne visokoškolske ustanove.

Član 18

(Ministarstvo)

Ministarstvo je nadležno da:

- a) prati razvoj visokog obrazovanja;
- b) priprema Zakon o visokom obrazovanju;
- c) predlaže Vladi standarde i normative za oblast visokog obrazovanja;
- d) donosi rješenje o ispunjavanju uslova za početak rada ustanova visokog obrazovanja;
- e) daje mišljenje Vladi o elaboratu o društveno ekonomskoj opravdanosti osnivanja visokoškolske ustanove;
- f) vrši provjeru ispunjavanja uslova za rad i donosi rješenje o otklanjanju nedostataka i zabrani obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja;
- g) daje saglasnost na odluku upravnog odbora javne visokoškolske ustanove o formiranju i ukidanju organizacione jedinice javne visokoškolske ustanove;
- h) donosi rješenje o akreditaciji visokoškolske ustanove;
- i) donosi rješenje kojim se dodjeljuje licenca visokoškolskoj ustanovi, novoj organizacionoj jedinici i novom studijskom programu;
- j) vodi registar licenciranih ustanova visokog obrazovanja i akreditiranih studijskih programa;
- k) uz saglasnost Vlade, donosi Pravilnik o ekvivalenciji ranije stečenih zvanja;
- l) donosi Pravilnik o postupku osnivanja visokoškolskih ustanova i vođenju registra visokoškolskih ustanova i studijskih programa u Kantonu;
- m) predlaže Vladi broj i strukturu upisa studenata visokoškolskih ustanova,
- n) vrši upravni nadzor u skladu sa zakonom;
- o) podstiče mobilnost studenata i akademskog osoblja u okviru evropskog prostora visokog obrazovanja i na širem međunarodnom nivou;
- p) propisuje sadržaj javnih isprava koje izdaje akreditirana i licencirana visokoškolska ustanova u skladu s ovim Zakonom;
- r) imenuje i razrješava članove Savjeta za visoko obrazovanje;
- s) obavlja i druge poslove utvrđene ovim Zakonom.

Član 19

(Savjet za visoko obrazovanje)

- (1) Savjet za visoko obrazovanje (u daljnjem tekstu: Savjet) je stručno i savjetodavni organ koji djeluje pri Ministarstvu.
- (2) Administrativno-tehničke poslove za Savjet obavlja Ministarstvo.
- (3) Rad i funkcionisanje Savjeta uređuje se Poslovníkom o radu Savjeta, u skladu sa odredbama ovog Zakona.
- (4) Poslovník o radu donosi Savjet dvotrećinskom većinom glasova od ukupnog broja svojih članova.
- (5) Članovi Savjeta imaju pravo na mjesečnu naknadu za rad, čija visina se utvrđuje odlukom o imenovanju Savjeta.
- (6) Rad Savjeta se finansira iz budžeta Kantona.

Član 20

(Sastav Savjeta)

Savjet ima sedam članova:

- a) četiri iz reda uglednih naučnika u zvanju redovnog profesora koje predlaže Ministarstvo;
- b) jednog predstavnika studenata kojeg predlaže unija studenata;
- c) jednog predstavnika iz realnog sektora koga predlaže Ministarstvo i
- d) jednog predstavnika Ministarstva.

Član 21

(Nadležnost Savjeta)

Savjet za visoko obrazovanje:

- a) razmatra ukupno stanje u visokom obrazovanju i predlaže mjere za njegovo poboljšanje, odnosno otklanjanje nedostataka;
- b) daje preporuke senatu, upravnom odboru i nadležnom organu vlasti za poboljšanje organizacije studija;
- c) analizira godišnji izvještaj o radu visokoškolskih ustanova i predlaže Ministarstvu mjere koje bi trebalo poduzeti;
- d) podnosi izvještaj o svom radu Ministarstvu, donosi poslovnik o svom radu i obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Član 22

(Imenovanje i razrješenje članova Savjeta)

(1) Članove Savjeta imenuje i razrješava ministar.

(2) Predstavnik Ministarstva imenuje ministar.

(3) Član Savjeta se razrješava istekom mandata, a može biti i prijevremeno razriješen prije isteka mandata na koji je delegiran i to:

- a) na lični zahtjev;
- b) na prijedlog ministra, zbog potrebe za zastupljenošću u radu Savjeta predstavnika iz druge naučne oblasti,
- c) ako uredno i savjesno ne ispunjava obaveze člana Savjeta za nauku;
- d) ako svojim djelovanjem i ponašanjem povrijedi ugled Savjeta za nauku.

(4) Izabrani predstavnici u zakonodavnoj vlasti, nosioci funkcija u izvršnoj vlasti, članovi rukovodnih organa političkih stranaka, članovi upravnog odbora visokoškolskih ustanova i rukovodioci u visokoškolskim ustanovama ne mogu biti članovi Savjeta.

(5) Pravilnik kojim se precizira postupak imenovanja i razrješenja članova Savjeta, naknada za rad, kao i druga pitanja vezana za rad Savjeta, donosi ministar.

(6) Mandat članovima Savjeta za visoko obrazovanje traje četiri godine.

Član 23

(Rad i funkcionisanje Savjeta)

(1) Rad Savjeta je javan.

(2) Način izbora predsjedavajućeg i njegovog zamjenika te rad i funkcionisanje Savjeta precizno se uređuju poslovnikom o radu Savjeta, na koji saglasnost daje ministar.

DIO TREĆI - STRATEGIJA RAZVOJA I POTICANJE RAZVOJA JAVNIH VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA

Član 24

(Strategija razvoja visokog obrazovanja)

(1) Vizija i misija visokog obrazovanja u Kantonu predstavljaju polazište za definisanje Strategije razvoja visokog obrazovanja Kantona, koja je usklađena sa odgovarajućim strategijama razvoja Kantona i drugim razvojnim strategijama u Bosni i Hercegovini.

(2) Strategijom razvoja iz stava (1) ovog člana utvrđuju se glavni pravci razvoja, ciljevi, načini zadovoljavanja potreba za poboljšanje visokoobrazovane komponente ljudskog kapitala, digitalizacije visokog obrazovanja te poticanje transfera tehnologija i inovacija, kao i unapređenje ekonomije, kulture i društva, a u pravcu uključivanja u Evropski prostor visokog obrazovanja te dostizanja globalnih ciljeva održivog razvoja.

(3) Prijedlog strategije razvoja visokog obrazovanja Kantona priprema Ministarstvo u konsultaciji sa visokoškolskim ustanovama i širom akademskom zajednicom, socijalnim partnerima, poslodavcima i javnosti, koju dostavlja Vladi radi davanja saglasnosti, a izrada strateških dokumenata vrši se u skladu sa odredbama Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 32/17) i Uredbe o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 74/19 i 2/21).

Član 25

(Praćenje realizacije strategija)

(1) Ministarstvo imenuje tim za praćenje i evaluaciju realizacije Strategije i o tome izvještava Vladu, najmanje jedanput godišnje.

(2) Izvještaji o ostvarivanju strategije obavezno sadrže prijedloge preventivnih i korektivnih mjera koje je potrebno preduzeti radi otklanjanja uočenih problema ili prepreka za uspješno ostvarivanje strategije. Ove prijedloge usvaja Ministarstvo.

(3) Periodični izvještaji o implementaciji Strategije razvoja visokog obrazovanja moraju biti javno dostupni na internet stranici Ministarstva.

Član 26

(Strategije razvoja visokoškolskih ustanova)

(1) Visokoškolske ustanove obavezno donose strategije razvoja za petogodišnji period.

(2) Strategije razvoja visokoškolske ustanove iz stava (1) ovog člana utvrđuju glavne pravce razvoja i ciljeve visokoškolske ustanove, uzimajući u obzir strategije Kantona druge razvojne strategije u Bosni i Hercegovini te globalne trendove razvoja visokog obrazovanja.

(3) Strategija uključuje stratešku analizu stanja, jasno definisanu viziju, misiju, prioritete, ciljeve, indikatore ostvarenja, mjere i plan aktivnosti, budžet, odgovornost za realizaciju, upravljanje rizicima, kao i plan praćenja i evaluacije implementacije strategije te druga relevantna pitanja u vezi s djelatnošću visokoškolske ustanove.

(4) Strategije razvoja visokoškolske ustanove iz stava (1) ovog člana dostavljaju se Ministarstvu.

(5) Upravni odbor visokoškolske ustanove daje saglasnost na strategiju iz stava (1) ovog člana te prati realizaciju strategije razvoja visokoškolske ustanove i izvještaj dostavlja Ministarstvu, uz prijedloge preventivnih i korektivnih mjera koje je potrebno preduzeti radi otklanjanja uočenih problema ili prepreka za uspješno ostvarivanje strategije.

(6) Periodični izvještaji o implementaciji Strategije iz stava (1) ovog člana moraju biti javno dostupni na internet stranici visokoškolske ustanove.

Član 27

(Poticanje razvoja visokog obrazovanja)

(1) Kako bi se obezbjedio razvoj visokog obrazovanja u skladu sa Strategijom razvoja kreira se poseban Sporazum o razvoju institucionalne i/ili istraživačke infrastrukture i opremljenosti (u daljnjem tekstu:

Sporazum).

(2) Sporazum potpisuju Vlada i javna visokoškolska ustanova na rok od tri godine, a njegova realizacija se finansira iz Budžeta Kantona i drugih izvora.

(3) Realizacija Sporazuma se bliže propisuje podzakonskim aktom koji na prijedlog Ministarstva usvaja Vlada.

(4) Iz Budžeta Kantona i drugih izvora osiguravaju se sredstva koja će se putem javnog konkursa dodjeljivati istraživačkim institutima, visokoškolskim ustanovama, članicama visokoškolske ustanove, nastavnom i istraživačkom osoblju za poticanje:

- a) internacionalizacije djelovanja i uključivanje u Evropski prostor visokog obrazovanja;
- b) međunarodnog umrežavanja i mobilnosti studenata, nenastavnog i nastavnog osoblja;
- c) razvoja potencijala u izdavačkoj djelatnosti, i to publikovanje knjiga/monografija, časopisa od nacionalnog značaja, kao i časopisa koji imaju potencijal da budu prihvaćene i/ili su već u relevantnim bazama podataka;
- d) umjetničke djelatnosti i umjetničko- istraživačkog rada;
- e) publikacije radova u relevantnim naučnim bazama i za organiziranje/učešća na međunarodnim kongresima i/ili simpozijima;
- f) razvoja istraživačkih potencijala kroz podršku mladim istraživačima i uključenje studenata u istraživanja;
- g) inovacija i razvojnih istraživanja sistema visokog obrazovanja u Kantonu ili u okviru visokoškolskih ustanova;
- h) analize unutrašnjeg osiguranja kvaliteta visokog obrazovanja;
- i) realizacije specifičnih strateških ciljeva razvoja visokog obrazovanja koje odredi Skupština;
- j) razvoja studentskog standarda i aktivizma, studentskog naučno- istraživačkog i umjetničko- istraživačkog rada;
- k) projekata od važnosti za studentske sportske i kulturne aktivnosti.

(5) Prijedlog iznosa sredstava iz stava (1) ovog člana i kriterije raspodjele priprema Ministarstvo uz konsultacije sa visokoškolskim ustanovama, a utvrđuje ga Vlada posebnim aktom.

DIO ČETVRTI - OSNIVANJE, NAČIN RADA I UREĐENJE USTANOVA VISOKOG OBRAZOVANJA

Član 28

(Osnivanje visokoškolskih ustanova)

- (1) Visokoškolska ustanova se može osnovati kao univerzitet ili kao visoka škola.
- (2) Visokoškolska ustanova se može osnovati kao javna ili privatna ustanova.
- (3) Visokoškolska ustanova ima svojstvo pravnog lica.

Član 29

(Djelatnost ustanove)

- (1) Visokoškolska ustanova obavlja djelatnost od posebnog društvenog i javnog interesa, prihod koji ostvaruje obavljanjem djelatnosti visokog obrazovanja koristi isključivo za razvoj i unapređenje vlastite djelatnosti.
- (2) Visokoškolska ustanova se bavi nastavnim, umjetničkim, naučno-istraživačkim i umjetničko-istraživačkim radom te u okviru "treće misije" omogućava transfer informacija, znanja i tehnologija, inovacije, kao i kontinuirano učenje i zadovoljavanje potreba društva u pogledu razvoja i unapređenja kvaliteta života.

(3) Visokoškolska ustanova se bavi nastavnom, naučnom, umjetničkom, naučno-istraživačkom, umjetničko-istraživačkom, ekspertsko-konsultantskom, stručno-konsultantskom te izdavačkom djelatnosti, kao i drugim poslovima i uslugama kojima ostvaruje vlastiti prihod, pod uslovom da se time ne ugrožava kvalitet nastave i naučnog, umjetničkog, odnosno, stručnog rada.

Član 30

(Univerzitet)

(1) Univerzitet je visokoškolska ustanova koja provodi najmanje pet različitih akademskih studijskih programa iz najmanje tri naučne oblasti.

(2) Univerzitet je visokoškolska ustanova koja izvodi akademske studije sva tri ciklusa.

(3) Univerzitet može izvoditi i strukovne studije prvog i drugog ciklusa te uspostaviti različite forme necikličnog obrazovanja, koje uključuju i obrazovanje za račun kompanija, strukovnih udruženja i trećih lica koja iskažu takvu vrstu potreba.

Član 31

(Visoka škola)

(1) Visoka škola je visokoškolska ustanova koja provodi najmanje jedan nastavni program iz jedne naučne ili umjetničke oblasti.

(2) Visoka škola je visokoškolska ustanova koja realizuje programe samo prvog ciklusa studija.

Član 32

(Programi cjeloživotnog i necikličnog obrazovanja)

(1) U okviru svoje djelatnosti visokoškolska ustanova može realizovati programe cjeloživotnog i necikličnog obrazovanja, kratke studijske programe, mikroakreditive, programe ljetnih/zimskih škola te interdisciplinarne programe iz oblasti obrazovanja iz kojih izvodi studijske programe.

(2) Programi iz stava (1) ovog člana sastavni su dio programa visokoškolske ustanove, a doprinose jačanju fleksibilnosti institucije, kao i jačanju internacionalizacije, kvaliteta i ostvarenju "treće misije" visokoškolskih ustanova, a i za njih ustanova izdaje certifikate ili "mikrokvalifikacije" koji su javna isprava i izdaju se, čuvaju i arhiviraju u skladu sa propisima.

(3) Uslovi i postupak realizacije programa cjeloživotnog i necikličnog obrazovanja, kratkih studijskih programa, mikroakreditiva, kao i programe ljetnih/zimskih škola i način izdavanja certifikata i "mikrokvalifikacije", propisuju se općim aktom visokoškolske ustanove.

Član 33

(Imovinska prava visokoškolske ustanove)

(1) Visokoškolska ustanova stiče imovinu, upravlja njome i koristi je u skladu sa zakonom.

(2) Osnivač visokoškolske ustanove koji je osigurao sredstva za njeno osnivanje i rad je titular imovinskih prava na tim sredstvima ukoliko aktom o osnivanju ustanove nije drugačije određeno.

(3) Imovinska prava stečena obavljanjem registrovane djelatnosti visokoškolske ustanove, kao i imovinska prava stečena na osnovu zavještanja i poklona ili na drugi zakonit način imovina su visokoškolske ustanove koja je tu imovinu stekla.

(4) Imovinska prava iz stava (3) ovog člana mogu se sticati i koristiti samo u cilju obavljanja, razvijanja i unapređenja djelatnosti i ne mogu biti korištena u cilju promjene statusa visokoškolske ustanove.

(5) Imovinska prava iz stava (2) i (3) ovog člana se ne mogu otuđiti ili na neki drugi način opteretiti bez prethodne saglasnosti osnivača, a mogu se koristiti samo u cilju obavljanja djelatnosti u skladu s ovim Zakonom.

(6) Novčana sredstva doznačena iz budžeta, vlastiti prihodi, naplaćene školarine i novčana sredstva iz drugih izvora pripadaju visokoškolskoj ustanovi i troše se u skladu sa zakonom, statutom i usvojenim finansijskim planom.

Član 34

(Prava visokoškolske ustanove)

U skladu sa zakonom, statutom i općim aktima visokoškolske ustanove, visokoškolska ustanova ima pravo i ovlaštenje da:

- a) realizuje i unapređuje nastavni, umjetnički, naučno-istraživački i umjetničko-istraživački rad;
- b) utvrđuje Strategiju razvoja visokoškolske ustanove i operativne planove poslovanja visokoškolske ustanove;
- c) donosi opće akte koji uređuju pitanja vezana za rad i funkcionisanje visokoškolske ustanove i kojima se osigurava akademska i institucionalna autonomija visokoškolske ustanove;
- d) kontinuirano razvija i jača kulturu kvaliteta i sistem upravljanja kvalitetom kako bi se postigli ciljevi djelatnosti visokog obrazovanja te obezbjedila transparentnost svih procesa i obezbjedila javnost rada, a u skladu sa zakonom, ali i principima društvene odgovornosti visokoškolskih ustanova;
- e) vrši samoevaluaciju i utvrđuje preventivne i korektivne mjere, kao osnov procesa permanentnog unapređenja svih procesa na visokoškolskim ustanovama i osiguravanja realizacije strateških i operativnih planova;
- f) potiče "izvrsnost sa svrhom" ocjenjujući i nagrađujući doprinos ostvarenju djelatnosti visokoškolskih ustanova za svakog zaposlenog, postignuća studenata vezana za nastavni proces, sportske aktivnosti, a posebno za međunarodna takmičenja i učešće na međunarodnim konferencijama te za aktivizam i doprinos kvalitetu življenja zajednice;
- g) kreira preventivne i korektivne mjere u borbi protiv diskriminacije, uznemiravanja na osnovu spola i seksualnog uznemiravanja, korupcije, nepotizma, mobinga i plagijarizma, a sve u svrhu jačanja akademskog integriteta i odgovornosti;
- h) utvrđuje studijske programe za jasno definisane kvalifikacije cikličnih, necikličnih, dualnih i kratkih studijskih programa, a koje su u skladu sa Osnovama kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini i "Dublinskim deskriptorima";
- i) donosi odluku o postojanju općih nastavnih predmeta na nivou visokoškolske ustanove;
- j) provodi aktivnosti na izradi i odbrani doktorskih disertacija i učestvuje u provođenju postupka za sticanje doktorata nauka/umjetnosti;
- k) predlaže dodjeljivanje počasnih doktorata nauka/umjetnosti i počasnih univerzitetskih zvanja;
- l) bira i opoziva članove svojih organa u skladu sa zakonom;
- m) provodi postupak priznavanja inostranih visokoškolskih kvalifikacija u skladu sa zakonom;
- n) promovise domaću i međunarodnu saradnju sa visokoškolskim ustanovama u organizaciji nastavnog, umjetničkog, naučno-istraživačkog i stručnog rada te potiče međunarodnu mobilnost studenata i nastavnog i nenastavnog osoblja;
- o) promovise i aktivno potiče stvaranje sarađivačke mreže zainteresiranih strana što uključuje kompanije, druge visokoškolske ustanove, naučno- istraživačke institute i druge forme institucija za prenos znanja i poticanje inovacija, zatim vladine i nevladine institucije, a posebno one koje su fokusirane na pitanja kvaliteta života mladih i studenata te institucije koje omogućavaju povezivanje ovih aktera (različiti portali, habovi, inicijative) i na taj način stvarajući moderni ekosistem visokog obrazovanja koji povezuje fizički i kibernetički prostor;
- p) osniva i ukida odsjeke, institute, centre, zavode, katedre, laboratorije, galerije, scene i druge organizacione i podorganizacione oblike u skladu s ovim zakonom;
- r) planira, utvrđuje, donosi, razvija i implementira studijske programe i istraživačke / stručne / razvojne / umjetničke projekte;
- s) utvrđuje kriterije za rangiranje kandidata za upis na visokoškolsku ustanovu, vrši prijem i upis studenata i određuje metode provjere znanja u skladu sa zakonom;

- t) vrši izbor akademskog osoblja i drugih zaposlenika;
- u) organizuje i izvodi odgovarajuće forme naučnog, stručnog i umjetničkog usavršavanja nastavnog i nenastavnog osoblja;
- v) jača vidljivost i prepoznatljivost visokoškolskih ustanova, a putem kreiranja efikasnih kanala interne i eksterne komunikacije (elektronski identitet zaposlenih, internet stranica, repozitorija, socijalnih mreža) i organiziranja i realiziranja izdavačke djelatnosti (izdavanje i indeksiranje časopisa, udžbenika, naučnih monografija i druge naučne i stručne literature);
- z) osigurava ostvarivanje svih studentskih prava utvrđenih ovim Zakonom i statutom;
- aa) prima i upravlja sredstvima iz bilo kojeg zakonitog izvora;
- bb) utvrđuje i ostvaruje prihod od školarina i drugih izvora/naknada u skladu sa zakonom;
- cc) ustanovljava pravne odnose sa studentima;
- dd) upravlja imovinom, finansijskim i drugim resursima koji su joj na raspolaganju;
- ee) vrši druge poslove neophodne za djelotvorno obavljanje svojih funkcija u skladu sa zakonom, statutom i drugim aktima.

Član 35

(Osnivači visokoškolskih ustanova)

- (1) Osnivač javne visokoškolske ustanove je Unsko-sanski kanton.
- (2) Osnivač privatne visokoškolske ustanove može biti domaća visokoškolska ustanova registrovana za obavljanje djelatnosti u oblasti visokog obrazovanja i to nakon registracije u vremenskom trajanju od najmanje pet godina, ustanova registrovana za obavljanje djelatnosti u oblasti obrazovanja i to nakon registracije u vremenskom trajanju od najmanje deset godina ili strano pravno lice koje je registrovano za obavljanje djelatnosti u oblasti obrazovanja najmanje deset godina i ima urednu finansijsku i poslovnu historiju, kao i strano pravno lice zajedno sa domaćom visokoškolskom ustanovom, koje je registrirano za obavljanje ovih poslova najmanje pet godina.
- (3) Visokoškolska ustanova, prije sticanja osnivačkog statusa iz stava (2) ovog člana mora izvesti najmanje jednu generaciju studenata iz najmanje pet različitih studijskih programa u okviru najmanje tri naučne oblasti obrazovanja, te imati međunarodno priznate rezultate u naučno-istraživačkom radu te urednu finansijsku i poslovnu historiju.
- (4) Osnivač visokoškolske ustanove može biti strani akreditovani univerzitet koji obavlja registrovanu djelatnost u oblasti visokog obrazovanja u matičnoj zemlji najmanje 20 godina.
- (5) Osnivač visoke škole može biti domaće pravno ili fizičko lice, kao i strano pravno ili fizičko lice, koje ima minimalno deset godina iskustva u obrazovanju ili istraživanju te urednu finansijsku i poslovnu historiju u posljednjih deset godina rada.
- (6) Osnivač visokoškolske ustanove ne može biti fizičko lice koje je pravosnažnom presudom osuđeno na kaznu zatvora za krivična djela učinjena protiv službene dužnosti, protiv spolnog integriteta, seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta, protiv života i tijela, protiv slobode i prava čovjeka i građanina, protiv braka, porodice i mladeži, kao ni lice koje je prekršilo kodeks profesionalne etike u skladu s ovim Zakonom.
- (7) Naziv visokoškolske ustanove određuje osnivač.

Član 36

(Podnošenje zahtjeva za osnivanje)

- (1) Osnivač visokoškolske ustanove podnosi zahtjev Ministarstvu za osnivanje nove visokoškolske ustanove uz koji obavezno prilaže elaborat o osnivanju, dokaze o urednoj finansijskoj i poslovnoj historiji, dokaz o nekažnjavanju, zatim registraciju i dokaz o strukturi postojećih studijskih programa, ispunjenosti standarda i normativa za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona, nacrt statuta i pravila studiranja za cikluse studija koji su obuhvaćeni elaboratom.

(2) Osnivač uz zahtjev za osnivanje nove visokoškolske ustanove mora priložiti dokaz o uplati 20.000,00 KM na ime troškova rada komisije i procesa dobijanja saglasnosti za osnivanje visokoškolske ustanove, zatim dokaz o bankovnoj garanciji (minimalno od 500.000,00 KM), dokaz o imovini, dokaz o postojanju najmanje pet studijskih programa za univerzitet u skladu sa članom 30. ovog Zakona.

(3) Zahtjev sa dokumentacijom iz stava (1) ovog člana dostavlja se Ministarstvu.

(4) Ministarstvo dostavlja Vladi na razmatranje prijedlog odluke o davanju saglasnosti za osnivanje nove visokoškolske ustanove.

(5) Ministar donosi Pravilnik o postupku osnivanja visokoškolskih ustanova i vođenju registra visokoškolskih ustanova i studijskih programa u Kantonu kojim se preciznije uređuju sadržaj dokumentacije u postupku podnošenja zahtjeva, kriteriji i uslovi za osnivanje visokoškolske ustanove, visina bankovne garancije za osnivanje visokoškolske ustanove u zavisnosti od njene djelatnosti i očekivanog broja studenata, imenovanje i rad komisija, odluke nadležnih organa, donošenje rješenja o ispunjavanju uslova za početak rada, upis i način vođenja registra visokoškolskih ustanova u Kantonu, kao i druga pitanja koja se odnose na osnivanje visokoškolskih ustanova, vođenja registra visokoškolskih ustanova i studijskih programa.

Član 37

(Ekspertna komisija)

(1) Za potrebe ocjene elaborata o osnivanju visokoškolske ustanove, Ministarstvo rješenjem imenuje ekspertnu komisiju.

(2) Ekspertna komisija iz stava (1) ovog člana se imenuje iz reda istaknutih naučnih radnika i stručnjaka za odgovarajuće naučne, odnosno umjetničke oblasti koje su zastupljene u elaboratu, a prema Pravilniku o postupku osnivanja visokoškolskih ustanova i vođenju registra visokoškolskih ustanova i studijskih programa u Kantonu.

(3) Članovi ekspertne komisije ne smiju biti u odnosu sukoba interesa sa podnosiocem zahtjeva, o čemu su dužni dati pisanu izjavu u skladu sa zakonom.

(4) Ukoliko je ocjena ekspertne komisije o elaboratu negativna, ministar donosi rješenje kojim odbija zahtjev za osnivanje visokoškolske ustanove.

(5) Rješenje ministra iz stava (4) ovog člana je konačno, a protiv rješenja se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Bihaću u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

(6) Komisija eksperata ima pet članova od kojih se četiri imenuju iz reda naučnih radnika iz matičnih naučnih ili umjetničkih oblasti za koju se osniva visokoškolska ustanova, a jedan iz reda državnih službenika Ministarstva.

(7) Zadatak komisije eksperata je da sačini izvještaj sa posebnim osvrtom na uslove koji se odnose na:

- predloženi studijski program;
- predložena pravila studiranja;
- predloženi nacrt statuta visokoškolske ustanove;
- predloženi broj studenata za upis u prvu godinu studija;
- predloženu listu nastavnika i saradnika za zasnivanje radnog odnosa;
- predložene uslove propisanih Standardima i normativima za visoko obrazovanje na području Kantona.

(8) Komisija podnosi izvještaj ministru u roku utvrđenim rješenjem iz stava (1) ovog člana.

Član 38

(Elaborat o osnivanju visokoškolske ustanove)

Elaborat o osnivanju visokoškolske ustanove obavezno sadrži:

- a) podatke o osnivaču, odnosno podnosiocu zahtjeva;
- b) dokaz o ispunjenosti zakonskih uslova u odnosu na podnosioca zahtjeva;
- c) sjedište i naziv osnivača;
- d) ciljeve osnivanja visokoškolske ustanove;
- e) djelatnost visokoškolske ustanove i predviđeni broj studijskih programa i broj studenata;
- f) analizu u sektoru visokog obrazovanja, zatim analizu razvojnih prioriteta ekonomije Kantona, Bosne i Hercegovine i regiona te analizu razvojnih trendova na tržištu rada, kao i analizu potrebe zainteresiranih strana u Kantonu, Bosni i Hercegovini i regionu te zaključna razmatranja o načinu na koji osnivanje visokoškolske ustanove doprinosi društveno-ekonomskom razvoju, te kako se uklapa u razvojne pravce Kantona, Bosne i Hercegovine i regiona, i na koji način potiče jačanje ekosistema visokog obrazovanja i nauke u Kantonu, te doprinosi dostizanju globalnih ciljeva održivog razvoja i unapređenju kvaliteta života u Kantonu i Bosni i Hercegovini;
- g) dužinu trajanja studija;
- h) internu organizaciju nove visokoškolske ustanove, zatim predviđene članice/organizacione jedinice koje će biti u sastavu visokoškolske ustanove;
- i) resurse kojima raspolaže visokoškolska ustanova (zgrade, infrastruktura, oprema, imovina), nastavni i plan broja uposlenih nastavnog, nenastavnog i naučno- istraživačkog kadra sa priloženim biografijama i izjavama o raspoloživosti i/ili ugovorima o radu te ugovore sa poslovnim subjektima kod kojih će biti organizirana studentska praksa i studentsko istraživanje;
- j) način realizacije nastave, uključujući i jezike na kojima se nastava realizira;
- k) naznaku akademskih titula, naučnih i stručnih zvanja koja se stiču po završetku studija;
- l) objašnjenje primjerenosti ishoda učenja i kvalifikacija koji se stiču nakon okončanja studija s aspekta društvenih potreba;
- m) obrazloženje načina ispunjenja općih i posebnih uslova za realizaciju nastavnog procesa u skladu s normativima i standardima, kao i izvore osiguranja finansijskih sredstava koja su potrebna za ispunjenje tih uslova;
- n) identifikaciju i plan upravljanja finansijskim, društvenim i drugim vrstama rizika, a posebno onima kojima mogu biti izloženi studenti;
- o) preporuke poslovnih partnera;
- p) godišnju cijenu studija te način osiguranja finansijskih sredstava za rad.

Član 39

(Odluka Vlade Kantona)

- (1) Nakon dostavljenog izvještaja iz člana 37. stav (8), Ministarstvo predlaže Vladi odluku o ispunjenosti uslova za osnivanje nove visokoškolske ustanove.
- (2) Ukoliko Vlada donese odluku kojom se utvrdi ispunjenost uslova za osnivanje nove visokoškolske ustanove, odluka se dostavlja Skupštini radi davanja saglasnosti za osnivanje.
- (3) Ukoliko Vlada ne prihvati prijedlog odluke Ministarstva, odluka Vlade je konačna i daljnji postupak se ne provodi.

Član 40

(Odluka Skupštine Kantona)

- (1) Skupština donosi konačnu odluku kojom se daje saglasnost za osnivanje visokoškolske ustanove u Kantonu.
- (2) Isti podnosilac zahtjeva ne može podnijeti novi zahtjev za osnivanje prije isteka roka od najmanje pet

godina od donošenja odluke Vlade iz člana 39. stav (2) ovog Zakona, odnosno od donošenja odluke Skupštine kojom se ne daje saglasnost za osnivanje visokoškolske ustanove.

(3) Nakon donošenja odluke Skupštine iz stava (1) ovog člana, visokoškolska ustanova podnosi zahtjev Ministarstvu za izdavanje dozvole za rad-licenca.

(4) Visokoškolska ustanova može početi obavljati djelatnost visokog obrazovanja nakon upisa u Registar visokoškolskih ustanova.

Član 41

(Licenciranje visokoškolske ustanove)

(1) Na osnovu izvještaja komisije iz člana 37. stav (7), a po podnijetom zahtjevu iz člana 40. stav (3) ovog Zakona, ministar imenuje komisiju za licenciranje.

(2) Komisija iz stava (1) ovog člana ima tri člana iz reda državnih službenika Ministarstva.

(3) Zadatak Komisije je da provjeri ispunjenost uslova za početak rada visokoškolske ustanove.

(4) Na osnovu izvještaja Komisije iz stava (1) ovog člana, ministar donosi rješenje kojim se utvrđuje ispunjenost uslova za početak rada i obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja- licenca.

(5) Rješenje ministra iz stava (4) ovog člana je konačno i protiv istog nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

(6) Ako komisija iz stava (1) ovog člana utvrdi da visokoškolska ustanova ne ispunjava neki od uslova iz člana 37. stav (7) ovog Zakona, odredit će rok od 60 dana u kojem je osnivač dužan otkloniti utvrđene nedostatke.

(7) Ministar će donijeti rješenje kojim se odbija zahtjev visokoškolske ustanove za utvrđivanje ispunjenosti uslova za početak rada i obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, ako visokoškolska ustanova u roku iz stava (6) ovog člana ne otkloni utvrđene nedostatke.

(8) Rješenje ministra iz stava (7) ovog člana je konačno i protiv istog nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

(9) Izdata licenca-dozvola za rad vrijedi do prve akreditacije visokoškolske ustanove, a najduže pet godina od dana izdavanja iste.

Član 42

(Licenciranje nove organizacione jedinice)

(1) U slučaju osnivanja nove organizacione jedinice pri licenciranoj, odnosno akreditiranoj visokoškolskoj ustanovi, obavezno se provodi postupak licenciranja te nove organizacione jedinice.

(2) Uz zahtjev za licenciranje nove organizacione jedinice, visokoškolska ustanova dužna je dostaviti Elaborat o opravdanosti osnivanja nove organizacione jedinice, dokaz o uplaćenim sredstvima za provođenje postupka licenciranja, prijedlog odluke senata visokoškolske ustanove o osnivanju nove organizacione jedinice i odluku upravnog odbora visokoškolske ustanove o osnivanju nove organizacione jedinice.

(3) Ministar formira komisiju za licenciranje nove organizacione jedinice u skladu sa članom 41. stav (2) ovog Zakona.

(4) Komisija iz stava (3) ovog člana utvrđuje ispunjenost uslova za osnivanje nove organizacione jedinice i podnosi ministru izvještaj o utvrđivanju ispunjenosti uslova za početak rada nove organizacione jedinice.

(5) Na osnovu izvještaja Komisije iz stava (4) ovog člana, ministar donosi rješenje kojim se utvrđuje ispunjenost uslova za početak rada i obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja - licenca.

(6) Rješenje iz stava (5) ovog člana je konačno i protiv istog nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

(7) Licenca za novu organizacionu jedinicu vrijedi do akreditacije visokoškolske ustanove, a najduže pet godina od dana izdavanja.

(8) Na ostala pitanja, shodno se primjenjuje član 41. ovog Zakona.

Član 43

(Upis u registar visokoškolskih ustanova i sudski registar)

(1) Na osnovu rješenja ministra o ispunjavanju uslova za početak rada i dalji rad, visokoškolska ustanova se upisuje u Registar visokoškolskih ustanova (u daljnjem tekstu: Registar) koji vodi Ministarstvo.

(2) Po upisu u Registar, visokoškolska ustanova se upisuje u sudski registar, u skladu sa propisima o sudskom registru.

Član 44

(Uslovi za obavljanje djelatnosti i obaveze u slučaju prestanka djelatnosti)

(1) Ministarstvo provodi kontinuiran nadzor i kontrolu ispunjenosti propisanih uslova za rad u skladu s odredbama ovog Zakona i Pravilnika o postupku osnivanja visokoškolskih ustanova i vođenju registra visokoškolskih ustanova i studijskih programa u Kantonu.

(2) Ukoliko Ministarstvo utvrdi nedostatke, odredit će rok koji ne može biti duži od 90 dana za otklanjanje istih.

(3) Ukoliko se u ostavljenom roku iz stava (2) ovog člana ne otklone utvrđeni nedostaci, ministarstvo će rješenjem zabraniti obavljanje djelatnosti visokoškolskoj ustanovi i o tome obavijestiti osnivača, kao i nadležni sud koji vodi sudski registar.

(4) Rješenje ministra iz stava (3) ovog člana je konačno, a protiv rješenja se može pokrenuti spor pred nadležnim sudom u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

(5) U pravnom prometu može istupati visokoškolska ustanova koja ima dozvolu za rad i koja je upisana u Registar visokoškolskih ustanova, a organizacione jedinice univerziteta u skladu sa statutom univerziteta.

(6) Statusne promjene i prestanak rada visokoškolske ustanove, vrše se u skladu sa zakonom.

(7) U slučaju prestanka rada visokoškolske ustanove zbog oduzimanja akreditacije, licence ili drugog razloga osnivač je obavezan na svoj trošak osigurati nastavak i dovršenje studija studentima te visokoškolske ustanove i namiriti prouzrokovanu štetu.

(8) Visokoškolska ustanova iz stava (7) ovog člana dužna je obavijestiti Ministarstvo o uzrocima prestanka rada i načinu osiguranja završetka studija za upisane studente.

Član 45

(Licenciranje novih studijskih programa)

(1) Visokoškolska ustanova koja je upisana u Registar visokoškolskih ustanova može podnijeti zahtjev za licenciranje novog studijskog programa, najkasnije do 31. 12. tekuće godine za narednu akademsku godinu.

(2) Uz zahtjev iz stava (1) ovog člana, visokoškolska ustanova dužna je dostaviti Elaborat o opravdanosti izvođenja novog studijskog programa i dokaz o uplaćenim sredstvima za provođenje postupka licenciranja.

(3) Ministar formira komisiju za licenciranje studijskog programa u skladu sa članom 37. stav (2) ovog Zakona.

(4) Komisija iz stava (3) ovog člana utvrđuje ispunjenost uslova za izvođenje novog studijskog programa, u skladu sa članom 37. stav (7) i podnosi ministru izvještaj o utvrđivanju ispunjenosti uslova za početak izvođenja studijskog programa.

(5) Visokoškolska ustanova može početi sa izvođenjem novog studijskog programa nakon izdavanja rješenja o ispunjenosti uslova za izvođenje novog studijskog programa i dozvole za izvođenje studijskog programa - licenca.

(6) Rješenje iz stava (5) ovog člana je konačno i protiv istog nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

(7) Licenca za novi studijski program vrijedi do akreditacije studijskog programa, a najduže pet godina od dana izdavanja.

Član 46

(Akreditacija visokoškolske ustanove)

(1) Visokoškolska ustanova kojoj je izdato rješenje o ispunjavanju uslova za rad dužna je okončati postupak institucionalne akreditacije najkasnije pet godina od dobivanja rješenja.

(2) Postupci akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa provode se u skladu sa standardima za akreditaciju visokoškolskih ustanova i studijskih programa.

Član 47

(Zahtjev za izdavanje akreditacije)

(1) Visokoškolska ustanova podnosi Ministarstvu zahtjev za akreditaciju najkasnije šest mjeseci prije isteka roka za obnovu akreditacije.

(2) Nakon prijema zahtjeva i provjere njegove urednosti, Ministarstvo predlaže Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija) komisiju stručnjaka za akreditaciju.

(3) Postupak provođenja i dodjele ili oduzimanja akreditacije se provodi u skladu s Pravilnikom o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa koji donosi ministar.

Član 48

(Unutrašnja ocjena sistema osiguranja kvaliteta)

(1) Visokoškolska ustanova je obavezna uspostaviti i razvijati sistem osiguranja i upravljanja kvalitetom.

(2) Postupak interne institucionalne evaluacije (samoevaluacija) provodi se kontinuirano i tako da prethodi podnošenju zahtjeva za eksternu institucionalnu akreditaciju.

(3) Postupak interne programske evaluacije provodi se kontinuirano i najmanje jedanput po isteku trajanja ciklusa studija u kojem se realizira studijski program.

(4) Postupak interne programske evaluacije za novi studijski program provodi prvi put u akademskoj godini koja slijedi nakon što je prva generacija studenata okončala studijski program i mora biti okončana u toj akademskoj godini.

(5) Način uspostavljanja i razvijanja sistema kvaliteta, kao i postupci provođenja interne evaluacije iz stava (2), (3) i (4) ovog člana posebno se uređuju aktima visokoškolske ustanove u skladu s aktima koje u ovoj oblasti donosi Agencija i Ministarstvo te u skladu sa Standardima i smjernicama za osiguranje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja.

(6) Svi akti visokoškolske ustanove koji uređuju sistem osiguranja i upravljanja kvalitetom iz stava (5) ovog člana moraju biti javno dostupni na internet stranici visokoškolske ustanove.

(7) U postupku uspostave i razvijanja sistema iz stava (1) ovog člana, visokoškolska ustanova je obavezna postupati u skladu sa aktima koje u ovoj oblasti donosi Agencija i Ministarstvo te u skladu sa Standardima i smjernicama za osiguranje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja.

Član 49

(Vanjska ocjena sistema osiguranja kvaliteta)

(1) Pod vanjskom ocjenom sistema osiguranja kvaliteta podrazumijeva se institucionalna akreditacija i akreditacija studijskih programa.

(2) Svaka visokoškolska ustanova obavezna je podnijeti zahtjev za institucionalnu i akreditaciju studijskih programa u skladu s rokovima utvrđenim ovim Zakonom i aktima koje donose Agencija i Ministarstvo.

(3) Postupci akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa provode se u skladu sa aktima, standardima, smjernicama i kriterijima za akreditaciju visokoškolskih ustanova i studijskih programa, koje

donose Agencija i Ministarstvo te u skladu sa Standardima i smjernicama za osiguranje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja.

DIO PETI - OBRAZOVNA DJELATNOST

Član 50

(Studij i nastava)

(1) Visoko obrazovanje može se sticati redovno ili vanredno, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

(2) Visokoškolska ustanova u strukturi studijskog programa propisuje oblike i načine izvođenja nastave za vanredni studij.

(3) Način izvođenja vanrednog studija uređuje se statutom visokoškolske ustanove, uz obavezu sticanja ECTS bodova, kao i na redovnom studiju.

(4) Ispiti se moraju održavati u sjedištu visokoškolske ustanove navedenom u dozvoli za rad.

(5) Bliži uslovi i načini ostvarivanja nastave na daljinu uređuju se statutom visokoškolske ustanove.

Član 51

(Organizacija studija i nastave)

(1) Visokoškolska ustanova dužna je organizirati predavanja i druge oblike nastave za sve studente koji stiču visoko obrazovanje.

(2) Visokoškolska ustanova može organizirati neciklično obrazovanje kao vid edukacija kojima se licu omogućava neformalno obrazovanje u formi kurseva, seminara i drugih vidova edukacije.

(3) Način organiziranja obrazovanja iz stava (2) ovog člana uređuje se pravilnikom kojeg donosi visokoškolska ustanova.

(4) Visokoškolska ustanova dužna je da na način dostupan javnosti informira studente:

- a) o načinu, vremenu i mjestu održavanja nastave;
- b) ciljevima, metodama i sadržajima nastave;
- c) sadržajima, metodama, kriterijima i mjerilima ispitivanja;
- d) načinu osiguranja javnosti na ispitu;
- e) načinu ostvarivanja uvida u rezultate ispita i provjera znanja;
- f) o ostalim pitanjima od značaja za studente.

(5) Obaveze iz stava (1) i (2) ovog člana visokoškolska ustanova uređuje statutom.

(6) Nastavnici i saradnici u visokoškolskoj ustanovi mogu izvoditi predavanja, vježbe i druge oblike nastave na jednom od službenih jezika u Bosne i Hercegovine po vlastitom izboru.

(7) Studenti mogu polagati ispite na jednom od službenih jezika po vlastitom izboru.

(8) Dio nastave može se izvoditi i na jednom od stranih jezika.

(9) Visokoškolske ustanove, kada je to utvrđeno studijskim programom ili kada to posebne prilike iziskuju (proglašenje stanja nesreće, vanrednih okolnosti, više sile i sl.), mogu cjelokupnu nastavu ili dio nastave izvoditi na daljinu.

(10) Nastava na daljinu obuhvata široki skup aplikacija i procesa kao što su Web - bazirano učenje, kompjuterski podržano učenje, virtualnu učionicu te kolaboraciju u nastavnom procesu i učenju koja je podržana elektronskim i digitalnim sredstvima, uključujući i isporuku edukativnih sadržaja putem interneta, lokalnih (intranet/extranet LAN/WAN) računarskih mreža, putem audio i video medija, emitovanje edukativnih sadržaja putem satelita, interaktivne TV, opto-medija i drugih digitalnih i elektronskih sredstava uz korištenje platforme za online učenja.

(11) Visokoškolske ustanove su dužne nakon realizacije nastave na daljinu dostaviti izvještaj Ministarstvu.

Član 52

(Nastavni predmeti)

- (1) Nastavni predmeti tokom studiranja u pravilu su jednosemestralni.
- (2) Nastavni predmeti mogu biti obavezni, izborni i fakultativni, što se utvrđuje studijskim programom.
- (3) Nastavnim planom studija prvog i drugog ciklusa studija utvrđuje se najviše 30 sati nastave sedmično.
- (4) Izuzetak od odredbe stava (3) ovog člana predstavljaju studijski programi za čiju je međunarodnu uporedivost neophodan veći broj sati nastave sedmično, za koje visokoškolska ustanova koja ih izvodi, može podnijeti Ministarstvu zahtjev za dobijanje saglasnosti za povećanje broja sati.

Član 53

(ECTS bodovi)

- (1) Obim studija izražava se zbirom ECTS bodova.
- (2) Svaki nastavni predmet iz studijskog programa iskazuje se brojem ECTS bodova.
- (3) Između različitih studijskih programa može se vršiti prenos ECTS bodova.
- (4) Kriteriji i uslovi prenošenja ECTS bodova propisuju se statutom visokoškolske ustanove, odnosno sporazumom visokoškolskih ustanova ili posebnim međunarodnim programima razmjene studenata.

Član 54

(Kriteriji za određivanje ECTS bodova)

(1) Zbir od 60 ECTS bodova odgovara prosječnom ukupnom angažiranju studenta u obimu 40-satne radne sedmice tokom jedne akademske godine i sastoji se od:

- a) nastave;
- b) samostalnog rada;
- c) kolokvija;
- d) ispita;
- e) izrade završnih radova;
- f) praktičnog rada;
- g) obavljanja volonterskog rada, u skladu sa propisima koji reguliraju ovu oblast.

(2) Visokoškolska ustanova u strukturi studijskog programa propisuje koji su oblici angažiranja iz stava (1) ovog člana obavezni za studente na tom studijskom programu.

(3) ECTS bodovi se određuju na osnovu prosječnog rada studenta neophodnog za sticanje predviđenih ishoda učenja, pri čemu jedan ECTS bod predstavlja, 25-30 sati ukupnog prosječnog angažiranja studenta.

(4) Studentu se priznaju i dodatni ECTS bodovi na nivou semestra, odnosno studijske godine, a koje je ostvario na osnovu dodatnog odabira predmeta, odabira izbornih predmeta koji nose više ECTS-a, priznavanje predmeta po osnovu mobilnosti i priznavanja predmeta iz necikličnih oblika studija.

Član 55

(Trajanje akademske godine)

(1) Akademska godina u pravilu počinje 1. oktobra i traje 12 mjeseci, a sastoji se od nastave, ispitnih rokova i raspusta, što se preciznije uređuje akademskim kalendarom kojeg donosi senat visokoškolske ustanove.

(2) Nastava u akademskoj godini može se organizirati u:

- a) dva semestra, u kojima nastava traje po 15 sedmica;
- b) tri trimestra, u kojima nastava traje po 10 sedmica;
- c) blokove, u ukupnom trajanju od 30 sedmica, čije se pojedinačno trajanje utvrđuje satutom visokoškolske ustanove.

(3) Nastava pojedinačnih predmeta, po pravilu, organizira se i izvodi u toku jednog semestra, jednog trimestra ili jednog bloka, a najduže u toku dva semestra ili tri trimestra.

Član 56

(Plan izvođenja nastave)

(1) Plan izvođenja nastave usvaja nastavno-naučno vijeće prije upisa na studij, odnosno upisa u iduću studijsku godinu.

(2) Planom izvođenja nastave utvrđuje se:

- a) popis nastavnih predmeta (obaveznih i izbornih) sa naznačenim nastavnicima i saradnicima i njihovim rasporedom po godinama i semestrima;
- b) oblici nastave;
- c) broj sati za razne oblike nastave;
- d) mjesto izvođenja nastave;
- e) početak i završetak te datum/dan i satnica izvođenja nastave;
- f) način polaganja ispita i ostvarivanja studijskih obaveza;
- g) preduslove za slušanje i polaganje nastavnog predmeta;
- h) ispitni rokovi;
- i) popis ispitne literature;
- j) obavijesti za vanredne studente o ostvarivanju studijskih obaveza;
- k) ostale važne obavijesti o izvođenju nastave.

(3) Plan izvođenja nastave se objavljuje prije početka nastave za narednu akademsku godinu na način da bude dostupan javnosti.

Član 57

(Studijski program)

(1) Studijski program je skup obaveznih, izbornih i fakultativnih predmeta, sa okvirnim sadržajem i ishodima čijim se savladavanjem osiguravaju neophodna znanja i vještine za sticanje diplome odgovarajućeg nivoa i vrste studija.

(2) Studijskim programom utvrđuju se:

- a) naziv i ciljevi studijskog programa;
- b) model studijskog programa;
- c) oblast obrazovanja kojoj pripada studijski program;
- d) vrsta studija i ishod procesa učenja;
- e) stručni, akademski, odnosno naučni naziv;
- f) uslovi za upis na studijski program;

- g) lista obaveznih i izbornih predmeta sa okvirnim sadržajem;
- h) način izvođenja studija i polaganja ispita za sve oblike sticanja visokog obrazovanja;
- i) trajanje studija i potrebno vrijeme za izvođenje pojedinih oblika studija;
- j) predviđeni broj sati za pojedine predmete i njihov raspored po godinama;
- k) bodovna vrijednost svakog predmeta iskazana u skladu sa ECTS bodovima;
- l) bodovna vrijednost završnog rada iskazana u skladu sa ECTS bodovima;
- m) uslovi upisa studenta u sljedeći semestar ili trimestar, odnosno sljedeću godinu studija, te preduslovi za upis pojedinih predmeta i grupe predmeta;
- n) način izbora predmeta iz drugih studijskih programa;
- o) uslovi za prelazak sa drugih studijskih programa u okviru istih ili srodnih oblasti studija;
- p) ostala pitanja od značaja za izvođenje studijskog programa.

(3) Ako se studijski program ili dio studijskog programa realizira u obliku studija na daljinu, moraju se definirati posebni uslovi iz stava (2) tačka f) do m) ovog člana, potrebni za realizaciju studijskog programa.

(4) Izmjene studijskog programa ili promjena oblika ili načina izvođenja nastave vrše se po postupku utvrđenom za njegovo donošenje.

(5) Licencirana visokoškolska ustanova može vršiti izmjene odobrenog studijskog programa najviše do 30 ECTS bodova bez ponovnog licenciranja tog studijskog programa i o izvršenim izmjenama dužna je obavijestiti Ministarstvo u roku od 30 dana od izvršenih izmjena.

(6) Izmjene iz stava (5) ovog člana mogu se primjenjivati od naredne akademske godine.

(7) Na zahtjev Ministarstva javna visokoškolska ustanova dužna je pripremiti elaborat o pokretanju novog studijskog programa, kao i programa necikličnog obrazovanja, prekvalifikacija ili doškoloovanja, ili uskladiti postojeće programe u skladu sa zahtjevima tržišta rada.

Član 58

(Prilagodljivost studijskih programa)

Studijski programi koje nudi visokoškolska ustanova prilagodljivi su tako da omogućavaju ulazak i izlazak u odgovarajućim fazama studija i u zavisnosti od napretka koji je student ostvario, dodjelu kvalifikacija ili ECTS bodova, uz poštovanje važećeg ECTS-a.

Član 59

(Studijski program za sticanje zajedničke diplome)

(1) Studijski program za sticanje zajedničke diplome je program koji organizira i izvode dvije ili više visokoškolskih ustanova koje imaju dozvolu za rad za taj studijski program.

(2) Način izvođenja studijskog programa iz stava (1) ovog člana propisuje se općim aktom visokoškolskih ustanova koje ga organiziraju.

Član 60

(Praćenje uspješnosti studenta)

Uspješnost studenata u savladavanju pojedinog nastavnog predmeta kontinuirano se prati tokom nastave, na način predviđen studijskim programom, u skladu sa općim aktima.

Član 61

(Polaganje ispita)

(1) Ispit se polaže u sjedištu visokoškolske ustanove koje je navedeno u dozvoli za rad.

(2) Visokoškolska ustanova može, u skladu sa studijskim programom i statutom, organizovati polaganje ispita van sjedišta samo ako se radi o ispitu iz nastavnog predmeta čiji karakter to zahtijeva.

(3) Student sa invaliditetom ima pravo polagati ispit na način prilagođen njegovim mogućnostima, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

(4) Student polaže ispit po završetku nastave iz tog nastavnog predmeta, na način predviđen studijskim programom, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

(5) Svi oblici provjere znanja su javni.

(6) Konačan uspjeh studenta nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;
- b) 9 (B) - iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;
- c) 8 (C) - prosječan u postizanju ishoda učenja, sa primjetnim greškama;
- d) 7 (D) - općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;
- e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;
- f) 5 (F) - ne zadovoljava minimalne uslove.

(7) U indeks i informacioni sistem unose se prolazne ocjene iz stava (6) ovog člana. Ocjena iz stava (6) tačka e) ovog člana je najniža prolazna ocjena.

(8) Visokoškolska ustanova može, za neke oblike nastave, utvrditi i drugi, nenumerički način ocjenjivanja.

(9) Visokoškolske ustanove kada je to utvrđeno studijskim programom ili kada to posebne prilike iziskuju (proglašenje stanja nesreće, vanrednih okolnosti, više sile i sl.) mogu ispite izvoditi online.

(10) Online ispitivanje podrazumijeva definiranje načina provođenja ispitivanja, objašnjenje izgleda ispita, objašnjenja kako će se ispit ocjenjivati, šta se očekuje od studenta, koliko student mora ostvariti bodova za prolaz, a koje informacije trebaju biti dostupne studentima minimalno sedam dana prije održavanja online ispita.

(11) Prije održavanja online ispita provest će se probni ispit na kojim će nastavnik zajedno sa studentima isprobati svu tehnologiju, procedure ispitivanja, odnosno simulirati stvarni ispit, kao i utvrditi rezervno rješenje za studente koji će eventualno imati tehničkih problema (nestanak struje, pucanje internetske veze, nemogućnost slikanja i slanja).

(12) Nastavnici mogu birati oblik online ispitivanja i kombinirati više oblika online ispitivanja:

- a) putem infoservisa;
- b) putem aplikacije za mrežnu konferenciju (web conferencing aplikacije);
- c) putem drugih dostupnih aplikacija za ovu namjenu.

(13) Općim aktima visokoškolske ustanove bliže se uređuju bodovni kriteriji, način polaganja ispita, ocjenjivanje na ispitu i online ispitivanje, u skladu sa ovim Zakonom.

Član 62

(Ispitni rokovi)

- (1) Ispitni rokovi su: januarsko-februarski, aprilski, junsko-julski, septembarski i oktobarski.
- (2) Januarsko-februarski, junsko-julski i septembarski ispitni rok sadrži dva ispitna termina.
- (3) Aprilski i oktobarski ispitni rok se održavaju u jednom ispitnom terminu.

Član 63

(Pravo polaganja ispita pred komisijom)

- (1) Poslije tri neuspjela polaganja istog ispita, student ima pravo, na lični zahtjev, polagati ispit pred ispitnom komisijom.
- (2) Student ima pravo nadležnom organu visokoškolske ustanove podnijeti prigovor na dobijenu ocjenu, ako smatra da ispit nije obavljen u skladu sa zakonom i općim aktom visokoškolske ustanove, u roku od dva dana od dobijanja ocjene.
- (3) Nadležni organ visokoškolske ustanove u roku od tri dana od dobijanja prigovora, u skladu sa odredbama općeg akta visokoškolske ustanove, razmatra prigovor i donosi odluku po prigovoru.
- (4) Ako se usvoji prigovor studenta, student ponovo polaže ispit pred ispitnom komisijom u roku od sedam dana od dana prijema odluke iz stava (3) ovog člana.
- (5) Postupak iz stava (2), (3) i (4) ovog člana i odredbe o formiranju i načinu rada ispitne komisije utvrđuju se općim aktima visokoškolske ustanove.

Član 64

(Prelazak u narednu godinu studija)

- (1) Student ima pravo prenijeti u narednu godinu studija 12 ECTS studijskih bodova ili dva nepoložena predmeta bez obzira na vrednovanje, pod uslovom da nepoloženi predmet koji se prenosi u narednu studijsku godinu nije preduslov za slušanje predmeta u toj studijskoj godini.
- (2) ECTS bodovi za svaki pojedinačni predmet se priznaju nakon uspješno položenog predmeta.
- (3) Student koji je prenio ispite u narednu godinu ne može upisati sljedeću višu godinu dok ne položi te prenesene ispite.
- (4) Studentu koji obnavlja godinu studija, visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica može dozvoliti unutar jednog ciklusa, u skladu sa svojim kapacitetima i organizacionim mogućnostima, pohađanje nastave i polaganje nastavnih predmeta iz naredne studijske godine pod uslovom da ukupno opterećenje studenata po semestru ne prelazi 30 ECTS studijskih bodova, a što se preciznije uređuje statutom.
- (5) Student ima pravo okončati studij i u kraćem vremenskom periodu od perioda trajanja ciklusa studija pod uslovima definisanim statutom.

Član 65

(Apsolventski staž)

- (1) Student javne visokoškolske ustanove koji je u posljednjoj studijskoj godini odslušao sve predmete, ovjerio posljednji semestar i položio sve predmete iz prethodnih studijskih godina stiče status studenta absolventa.
- (2) Student absolvent ima pravo polagati nepoložene ispite svakog mjeseca.
- (3) Apsolventski staž traje 24 mjeseca od isteka posljednje godine studija.
- (4) Po isteku absolventskog staža, student upisuje obnovu završne godine u statusu vanrednog studenta.

Član 66

(Završni rad, diplomski-master rad, doktorska disertacija)

- (1) Studijskim programom prvog ciklusa može biti predviđen završni rad.
- (2) Studijski program drugog ciklusa sadrži obavezu izrade završnog diplomskog-master rada.
- (3) Studijski program trećeg ciklusa sadrži obavezu izrade doktorske disertacije.
- (4) Broj bodova kojima se iskazuje završni rad, odnosno završni dio studijskog programa ulazi u ukupan broj bodova potrebnih za završetak studija.
- (5) Način i postupak pripreme i odbrane završnog rada, odnosno disertacije uređuju se općim aktom visokoškolske ustanove.

Član 67

(Postupak utvrđivanja plagijata)

- (1) Stručni, naučni ili umjetnički rad za koji nadležni organ utvrdi da je plagijat smatra se ništavim, kao i nagrade, zvanja i titule koje je lice koje se koristi plagijatom steklo na osnovu takvog rada.
- (2) Visokoškolska ustanova dužna je proglasiti ništavim sve nagrade, zvanja i titule koje je lice iz stava (1) ovog člana steklo na toj ustanovi, na osnovu takvog rada.
- (3) Postupak utvrđivanja plagijata uređuje se statutom visokoškolske ustanove u skladu sa ovim Zakonom.

Član 68

(Prijedlog plana upisa studenata)

- (1) Prijedlog plana upisa studenata visokoškolske ustanove dostavljaju Ministarstvu najkasnije do 31. marta tekuće godine za narednu akademsku godinu.
- (2) Na prijedlog Ministarstva, Vlada daje saglasnost na plan upisa javnih visokoškolskih ustanova najkasnije do 31. maja tekuće godine za narednu akademsku godinu.
- (3) Visokoškolske ustanove dostavljaju Ministarstvu podatke o studentima upisanim u prvu godinu studija najkasnije do 30. oktobra, o čemu Ministarstvo informira Vladu.

DIO ŠESTI - NAUČNO-ISTRAŽIVAČKA DJELATNOST

Član 69

(Naučno-istraživački rad)

- (1) Naučno-istraživački rad predstavlja sistemski stvaralački rad na usvajanju novih znanja s ciljem podizanja općeg civilizacijskog nivoa društva i korištenje tih znanja u svim oblastima društvenog i privrednog razvoja, uključujući i razvoj tehnologije i njihovu primjenu.
- (2) Naučno-istraživačkim radom bavi se akademsko osoblje i naučnici i istraživači koji su izabrani u odgovarajuća naučna, naučno- nastavna i istraživačka zvanja.

Član 70

(Naučno djelo)

Naučno djelo je djelo koje je nastalo kao rezultat naučnog istraživanja primjenom naučnih metoda, koje ima karakteristiku novine i originalnosti, a koje otkriva do tada nepoznate činjenice i odnose i objašnjava zakonitosti među pojavama.

Član 71

(Naučna oblast)

- (1) Naučna oblast sistematizira naučna polja.
- (2) Naučno polje sistematizira više užih naučnih oblasti.
- (3) Uža naučna oblast sistematizira više naučnih disciplina ili posebnih nauka.
- (4) Naučna disciplina je sistem znanja, postupaka i metoda kojima se određuje neko pojedinačno područje nauke u značenju organiziranog skupa provjerenih i u nekom trenutku istinitih i pouzdanih znanja, pojam "naučne discipline" odgovara pojmu "pojedinačne nauke".

Član 72

(Vrste naučnih oblasti)

- (1) Naučne oblasti su:
 - a) prirodne nauke;

- b) tehničke nauke;
- c) medicinske i zdravstvene nauke;
- d) biotehničke nauke;
- e) društvene nauke;
- f) humanističke nauke.

(2) Umjetnost je definirana unutar oblasti humanističkih nauka.

(3) Utvrđena nomenklatura može se i dalje proširivati, odnosno može imati i niže nivoe klasifikacije užih naučnih oblasti, zavisno od potreba.

(4) Ministar donosi pravilnik o naučnim i umjetničkim oblastima, poljima i užim oblastima.

DIO SEDMI - ORGANIZACIJA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Član 73

(Organizacione jedinice univerziteta)

(1) Organizacione jedinice univerziteta izvode nastavni, naučno-istraživački ili umjetnički rad u jednoj ili više obrazovnih i naučnih oblasti i mogu biti:

- a) fakulteti;
- b) umjetničke akademije;
- c) naučno-istraživački instituti.

(2) Organizacija i nadležnosti organizacionih jedinica bliže se utvrđuje statutom i drugim općim aktima univerziteta i organizacionih jedinica.

(3) Organizacione jedinice nemaju status pravnog lica.

(4) Radi promocije inicijative organizacionih jedinica, statutom univerziteta precizira se na koji način i u kojem omjeru organizaciona jedinica ima akademska i finansijska ovlaštenja i odgovornosti.

(5) Općim aktom univerziteta, a u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast trezorskog poslovanja, reguliraju se pitanja u vezi sa otvaranjem računa posebnih namjena organizacionih jedinica, način raspolaganja vlastitim prihodima, donacijama ili na drugi način sticanje sredstava pored budžetskog finansiranja.

(6) Organizaciona jedinica univerziteta koristi pečat i štambilj univerziteta dopunjen svojim nazivom.

Član 74

(Fakultet i umjetnička akademija)

(1) Fakultet je organizaciona jedinica univerziteta koja izvodi akademske studijske programe sva tri ciklusa studija i razvija naučno-istraživački rad u jednoj ili više naučnih oblasti.

(2) Fakultet može izvoditi i strukovne studijske programe.

(3) Umjetnička akademija je organizaciona jedinica univerziteta koja izvodi studijske programe iz oblasti umjetnosti i koja razvija umjetničko stvaralaštvo i naučno-istraživački rad u oblasti nauka o umjetnosti.

Član 75

(Naučno-istraživački institut)

(1) Radi unapređivanja naučno-istraživačkog rada, univerzitet u svom sastavu ili u sastavu svojih organizacionih jedinica može imati naučno-istraživačke institute, u skladu sa statutom univerziteta.

(2) Naučno-istraživački institut iz stava (1) ovog člana obavlja naučno-istraživačku djelatnost radi ostvarenja općeg interesa, pod uslovima:

a) da ima prostor, opremu i druga sredstva potrebna za ostvarivanje naučno- istraživačkih programa i projekata;

b) da na institutu ima angažirane istraživače kompetentne za istraživanje u naučnoj oblasti za koju se osniva institut, od kojih je najmanje jedan sa punim radnim vremenom na univerzitetu u zvanju redovnog ili vanrednog profesora.

(3) Rad naučno-istraživačkog instituta finansira se iz prihoda ostvarenih realizacijom naučno- istraživačkih programa i projekata i drugih izvora, a rad naučno-istraživačkih instituta u sastavu javnih univerziteta sufinansira se iz budžeta Kantona, u skladu sa planiranim budžetskim sredstvima i odlukom ministra.

(4) Statutom univerziteta uređuju se organizacija, djelatnost, upravljanje i rukovođenje, kao i druga pitanja od značaja za rad naučno-istraživačkog instituta.

(5) Naučno-istraživački institut može ostvarivati dio akreditiranih studijskih programa na univerzitetu, u skladu sa statutom, odnosno općim aktom univerziteta.

(6) Naučno-istraživačka djelatnost uređena je posebnim zakonom.

(7) Radi komercijalizacije rezultata naučno- istraživačkog ili umjetničkog rada, visokoškolska ustanova može biti osnivač centra za transfer tehnologije, inovacionog centra i poslovno-tehnološkog parka.

DIO OSMI - ORGANI VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA

Član 76

(Organi visokoškolskih ustanova i fakulteta)

(1) Organi univerziteta su:

- a) upravni odbor;
- b) senat;
- c) rektor.

(2) Organi visoke škole su:

- a) upravni odbor;
- b) senat;
- c) direktor.

(3) Organi fakulteta, odnosno umjetničke akademije su:

- a) nastavno-naučno, odnosno nastavno- umjetničko vijeće;
- b) dekan.

(4) Visokoškolska ustanova može uspostaviti i druge organe, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

Član 77

(Upravni odbor)

(1) Upravni odbor visokoškolske ustanove obavlja poslove utvrđene zakonom i statutom visokoškolske ustanove, a naročito:

- a) daje mišljenje o statutu visokoškolske ustanove;
- b) donosi pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, na prijedlog rektora ili direktora, po prethodno pribavljenom mišljenju sindikata visokog obrazovanja;
- c) utvrđuje planove finansiranja i razvoja;
- d) donosi godišnji program rada visokoškolske ustanove, na prijedlog senata visokoškolske

ustanove;

e) donosi finansijski plan i usvaja godišnji obračun;

f) usmjerava, kontrolira i ocjenjuje rad rektora ili direktora u domenu finansijskog poslovanja;

g) odlučuje o korištenju sredstava preko iznosa utvrđenog statutom visokoškolske ustanove;

h) odlučuje o prigovoru zaposlenih na odluke organa visokoškolske ustanove koji su u prvom stepenu odlučivali o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenih iz radnog odnosa;

i) podnosi osnivaču najmanje jedanput godišnje izvještaj o poslovanju visokoškolske ustanove;

j) donosi odluku o formiranju i ukidanju organizacionih jedinica na javnoj visokoškolskoj ustanovi na prijedlog senata;

k) vrši i druge poslove u skladu sa Zakonom i statutom.

(2) Upravni odbor visokoškolske ustanove ima između sedam i jedanaest članova.

(3) Osnivačkim aktom visokoškolske ustanove odredit će se način izbora, broj i sastav članova upravnog odbora.

(4) Izbor članova upravnog odbora vrši se putem konkursa.

(5) Statutom visokoškolske ustanove uredit će se sva ostala pitanja vezano za izbor članova upravnog odbora.

(6) Upravni odbor javne visokoškolske ustanove kao univerziteta ima devet članova - pet članova van akademske zajednice imenuje osnivač, a ostale članove iz reda akademske zajednice imenuje senat univerziteta.

(7) Upravni odbor javne visokoškolske ustanove kao visoke škole ima sedam članova - četiri imenuje osnivač, a ostale članove imenuje senat visoke škole.

(8) Članove upravnog odbora koji su predstavnici osnivača za javne visokoškolske ustanove imenuje Vlada, nakon provedenog javnog konkursa u skladu s odlukom Vlade o utvrđivanju postupka imenovanja članova upravnog odbora javne visokoškolske ustanove koje imenuje Vlada.

(9) Izbor članova upravnog odbora javne visokoškolske ustanove koje imenuje senat utvrđen je statutom javne visokoškolske ustanove.

(10) Predsjednik upravnog odbora javne visokoškolske ustanove bira se iz reda članova upravnog odbora koje imenuje osnivač.

(11) Članovi senata, rektor, prorektori, dekani i direktori ne mogu biti članovi upravnog odbora.

(12) Članovi upravnog odbora ne mogu biti u organima privrednog društva koje je u poslovno-pravnom odnosu sa javnom visokoškolskom ustanovom na neodređeno vrijeme.

(13) Član upravnog odbora ne može biti član drugog organa iste ili druge visokoškolske ustanove

(14) Članovi upravnog odbora imenuju se na period od četiri godine.

(15) Sastav članova Upravnog odbora odražavat će ravnopravnu zastupljenost spolova.

Član 78

(Odgovornost za poslovanje visokoškolske ustanove)

(1) Odgovornost za poslovanje javne visokoškolske ustanove snosi upravni odbor.

(2) Odgovornost za poslovanje privatne visokoškolske ustanove snose osnivač, odnosno skupština osnivača i upravni odbor.

Član 79

(Senat visokoškolske ustanove)

(1) Odgovornost za akademska pitanja u visokoškolskoj ustanovi ima senat kao najviši akademski organ kojeg čine predstavnici akademskog osoblja i studenata.

(2) Senat visokoškolske ustanove odlučuje o svim akademskim i stručnim pitanjima, a posebno:

- a) odlučuje o pitanjima nastavne, naučne, umjetničke i stručne djelatnosti visokoškolske ustanove;
- b) donosi statut visokoškolske ustanove u skladu sa zakonom;
- c) donosi opće akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
- d) donosi, na prijedlog naučno-nastavnog vijeća, odnosno umjetničko-naučno- nastavnog vijeća, studijske programe prvog, drugog, trećeg ciklusa studija, integrisane studijske programe I i II ciklusa, programe cjeloživotnog i neclikličnog obrazovanja, kratkim studijskim programima, ljetne/zimske škole te interdisciplinarne programe, a senat visoke škole donosi studijske programe prvog ciklusa studija, kao i programe cjeloživotnog i necikličnog obrazovanja, uključujući "mikroakreditive", zatim ljetnje/zimske škole i "slobodne predmete";
- e) donosi pravila studiranja;
- f) imenuje članove upravnog odbora iz reda predstavnika visokoškolske ustanove;
- g) bira i razrješava rektora univerziteta, odnosno direktora visoke škole;
- h) objavljuje konkurs za izbor nastavnika i saradnika u skladu sa pravilnikom iz člana 95. stav (1) i vrši izbor akademskog i naučno-istraživačkog osoblja na prijedlog nastavno-naučnog i nastavno-umjetničkog vijeća organizacione jedinice;
- i) imenuje komisije u postupku sticanja doktorata nauka;
- j) usvaja izvještaje u postupku sticanja naučnog zvanja doktora nauka;
- k) dodjeljuje počasna zvanja profesor emeritus te počasni doktor nauka;
- l) predlaže Ministarstvu broj studenata za upis u prvu godinu svih ciklusa studija;
- m) donosi Etički kodeks studenata, nastavnog i nenastavog osoblja;
- n) daje prijedlog upravnom odboru za osnivanje i ukidanje fakulteta i drugih organizacionih jedinica na univerzitetu na osnovu ovog zakona i statuta visokoškolske ustanove;
- o) razmatra prijedloge organizacionih jedinica o realizaciji studija u saradnji sa drugim visokoškolskim ustanovama koje mogu imati za rezultat izdavanje dvojnih ili zajedničkih diploma.

(3) Senat visokoškolske ustanove odlučuje o akademskim pitanjima na prijedlog stručnih organa fakulteta, odnosno drugih organizacionih jedinica, drugih organa visokoškolske ustanove i studentskih organizacija.

Član 80

(Sastav senata)

(1) Najmanje jednu trećinu od ukupnog broja članova senata čine redovni profesori.

(2) U sastavu senata mora biti najmanje 15% članova iz reda studenata - predstavnika studenta, sa svih ciklusa studija koji se organiziraju na visokoškolskoj ustanovi.

(3) Broj članova, sastav, postupak izbora i način rada senata utvrđuje se statutom visokoškolske ustanove.

Član 81

(Statut visokoškolske ustanove)

Statut je osnovni opći akt visokoškolske ustanove kojim se uređuje:

- a) organizacija visokoškolske ustanove;
- b) organi i način rada, upravljanje i rukovođenje visokoškolskom ustanovom;
- c) organizacija i nadležnost organizacionih jedinica univerziteta;
- d) upravljanje osiguranjem kvaliteta na visokoškolskim ustanovama;
- e) zastupanje i predstavljanje visokoškolske ustanove i njenih organizacionih jedinica;
- f) način izbora članova upravnog odbora iz reda akademske zajednice;
- g) organizacija nastavnog, umjetničkog, naučno-istraživačkog i umjetničko- istraživačkog rada, kao i način organiziranja i realizovanja studijskih programa;
- h) način implementacije Evropskog sistema prenosa i akumulacije bodova (European Credit Transfer System, u daljnjem tekstu: ECTS);
- i) kriteriji i postupak za izbor u akademska i naučno-istraživačka zvanja;
- j) obaveze visokoškolske ustanove prema osnivaču;
- k) akademska, finansijska i druga ovlaštenja visokoškolske ustanove i članica u pravnom prometu;
- l) način ostvarivanja prihoda, upravljanje sredstvima i imovinom;
- m) način realizacije statusnih promjena i osnivanja novih organizacionih i podorganizacionih jedinica;
- n) kriterije za provođenje procesa interne institucionalne evaluacije i interne evaluacije studijskih programa, kao i rada akademskog osoblja te vrednovanje i izvještavanje o rezultatima provedene evaluacije;
- o) vrste, djelokrug i način organizacije rada organa visokoškolske ustanove;
- p) oblik i nivo učešća studenata u radu organa visokoškolske ustanove;
- r) način izjašnjavanja i donošenja odluka organa visokoškolske ustanove;
- s) odgovornost studenata i akademskog osoblja prema društvenoj zajednici,
- t) vođenje evidencije;
- u) druga pitanja u skladu sa Zakonom.

Član 82

(Postupak donošenja statuta)

- (1) Senat visokoškolske ustanove usvaja statut, uz prethodno pribavljeno mišljenje upravnog odbora i Ministarstva.
- (2) Za davanje mišljenja na statut i Upravni odbor i Ministarstvo imaju rok od 30 dana počevši od dana dostavljanja Statuta.
- (3) Protekom roka iz stava (2) ovog člana smatra se da je dato pozitivno mišljenje.
- (4) Izmjene i dopune statuta visokoškolske ustanove vrši se na način i u postupku predviđenom za donošenje statuta.

Član 83

(Organ rukovođenja univerziteta i visoke škole)

- (1) Univerzitetom rukovodi rektor, u skladu sa zakonom i statutom univerziteta.
- (2) Visokom školom rukovodi direktor, u skladu sa zakonom i statutom visoke škole.

Član 84

(Nadležnost rektora i direktora)

(1) Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole obavlja poslove utvrđene zakonom i statutom visokoškolske ustanove, a naročito:

- a) zastupa i predstavlja visokoškolsku ustanovu;
- b) organizira i rukovodi radom visokoškolske ustanove i odgovoran je za zakonitost rada;
- c) donosi pojedinačne akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
- d) predlaže opće akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
- e) predlaže organima visokoškolske ustanove mjere za unapređenje rada;
- f) predlaže upravnom odboru mjere za efikasno i zakonito obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove;
- g) predlaže osnove planova rada i razvoja visokoškolske ustanove upravnom odboru;
- h) predlaže upravnom odboru pravilnik o radu sa organizacijom i sistematizacijom radnih mjesta u skladu s ovim Zakonom;
- i) imenuje i razrješava prorektore;
- j) izvršava odluke upravnog odbora i drugih organa visokoškolske ustanove;
- k) odlučuje o korištenju sredstava do iznosa utvrđenog statutom visokoškolske ustanove;
- l) odlučuje o pravima, obavezama i odgovornostima radnika iz radnog odnosa;
- m) odlučuje o radnom statusu akademskog osoblja na prijedlog naučno-nastavnog vijeća organizacione jedinice;
- n) podnosi upravnom odboru izvještaj o finansijskom poslovanju visokoškolske ustanove;
- o) izvršava finansijski plan;
- p) rektor učestvuje u radu Rektorske konferencije Bosne i Hercegovine;
- r) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

(2) Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole dužan je da obustavi od izvršenja opći akt donesen na Univerzitetu koji nije u saglasnosti sa Ustavom ili je u suprotnosti sa Zakonom i drugim propisima, kao i izvršavanje pojedinačnog akta kojim se nanosi šteta Univerzitetu ili društvenoj zajednici i da o tome obavijesti, u roku od sedam (7) dana od dana donošenja odluke, senat, odnosno upravni odbor u skladu sa njihovim nadležnostima, kao i organ uprave koji vrši nadzor nad zakonitošću rada visokoškolske ustanove.

Član 85

(Odgovornost rektora i direktora)

(1) Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole za svoj rad u domenu akademskih pitanja odgovara senatu.

(2) Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole za svoj rad u domenu poslovanja odgovara upravnom odboru, u skladu sa odredbama ovog Zakona koje se odnose na odgovornost za poslovanje visokoškolske ustanove.

Član 86

(Postupak izbora rektora i direktora)

(1) Za rektora može biti izabran nastavnik u naučno-nastavnom zvanju redovnog profesora, koji je u radnom odnosu sa punim radnim vremenom na univerzitetu na koji se prijavljuje na konkurs za rektora.

(2) Za direktora visoke škole može biti birano lice koje ispunjava uslove za nastavnika visoke škole i koje je u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, sa punim radnim vremenom na visokoj školi u kojoj je kandidat za direktora.

(3) Rektora univerziteta, odnosno direktora visoke škole bira senat, na osnovu javnog konkursa.

(4) Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole bira se na period od četiri godine sa mogućnošću jednog reizbora.

(5) Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole ne može biti lice koje je pravosnažnom presudom osuđeno za krivično djelo podmićivanja i krivično djelo protiv odgovorne i druge službene dužnosti, kao i za krivična djela protiv spolnog integriteta i krivična djela na štetu djece i maloljetnika.

(6) Postupak izbora i razrješenja te razlozi za smjenu rektora univerziteta, odnosno direktora visoke škole prije isteka mandata uređuju se statutom visokoškolske ustanove.

Član 87

(Nastavno-naučno vijeće, odnosno nastavno-umjetničko vijeće)

(1) Stručni organ fakulteta, odnosno umjetničke akademije je nastavno-naučno vijeće, odnosno nastavno-umjetničko vijeće (u daljnjem tekstu: vijeće).

(2) U sastavu vijeća mora biti najmanje 15% članova iz reda studenata - predstavnika studenta, sa svih ciklusa studija koji se organiziraju na organizacionoj jedinici.

(3) Broj članova, sastav, postupak izbora i način rada vijeća utvrđuje se statutom visokoškolske ustanove.

(4) Članovi vijeća iz reda studenata biraju se neposredno na organizacionoj jedinici, iz reda najuspješnijih studenata, vodeći računa o ravnomjernoj zastupljenosti svih godina i ciklusa studija.

(5) Visokoškolska ustanova će općim aktom propisati način i postupak izbora članova vijeća iz reda studenata.

(6) Vijeće u okviru svoje nadležnosti:

a) daje mišljenje i prijedloge senatu o akademskim, naučnim, umjetničkim i stručnim pitanjima, u skladu sa statutom univerziteta;

b) daje prijedloge senatu u vezi sa promjenama u strukturi i sadržaju studijskih programa i nastavnim metodama;

c) daje prijedlog rektoru u vezi sa radnim statusom akademskog osoblja;

d) bira predstavnika u senat univerziteta;

e) predlaže program razvoja organizacione jedinice;

f) imenuje komisiju za podnošenje izvještaja za izbor u naučno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno zvanje i utvrđuje prijedlog odluke o izboru kandidata;

g) imenuje komisije u postupku izrade završnog diplomskog-master rada na drugom ciklusu studija;

h) obavlja i druge poslove u skladu sa statutom i drugim općim aktima univerziteta i fakulteta, odnosno umjetničke akademije.

Član 88

(Organ rukovođenja fakulteta, umjetničke akademije i instituta)

(1) Organ rukovođenja fakulteta ili umjetničke akademije je dekan, a organ rukovođenja naučno-istraživačkog instituta je direktor.

(2) Dekan, odnosno direktor predstavlja organizacionu jedinicu, odgovoran je za zakonitost rada i ima prava i obaveze u skladu sa zakonom i statutom.

- (3) Za dekana organizacione jedinice može biti imenovan nastavnik u naučno-nastavnom zvanju koji je zaposlen sa punim radnim vremenom na tom univerzitetu i član je vijeća te organizacione jedinice.
- (4) Dekana imenuje i razrješava vijeće organizacione jedinice, po proceduri utvrđenoj statutom univerziteta.
- (5) Dekan je odgovoran za organizaciju nastavnog procesa na organizacionoj jedinici kojom rukovodi, evidenciju prisustva na poslu zaposlenika organizacione jedinice kojom rukovodi te provođenje odluka senata, nastavno-naučnog vijeća i drugih organa visokoškolske ustanove.
- (6) Dekan donosi pojedinačne akte u skladu sa zakonom i statutom i općim aktima univerziteta i fakulteta ili umjetničke akademije.
- (7) Dekan za svoj rad odgovara vijeću fakulteta ili umjetničke akademije i organima univerziteta, u skladu sa statutom univerziteta.
- (8) Dekan, odnosno direktor instituta ne može biti lice koje je pravosnažnom presudom osuđeno za krivično djelo podmićivanja i krivično djelo protiv odgovorne i druge službene dužnosti, kao i za krivična djela protiv spolnog integriteta i krivična djela na štetu djece i maloljetnika.
- (9) Postupak izbora i razrješnje dekana/direktora organizacione jedinice te razlozi za smjenu prije isteka mandata, utvrđuju se statutom visokoškolske ustanove.

DIO DEVETI - AKADEMSKO OSOBLJE

Član 89

(Akademske osoblje)

- (1) Akademske osoblje uživa slobodu da ispituje i testira primljeno znanje i nudi nove ideje i mišljenja, a da se pri tom ne izlaže opasnosti od gubitka zaposlenja ili bilo koje druge privilegije koju eventualno u visokoškolskoj ustanovi uživa, što se regulira statutom visokoškolske ustanove, a u skladu sa zakonom.
- (2) Statut visokoškolske ustanove obavezno sadrži i odredbe koje:
- osiguravaju akademskom osoblju slobodu organiziranja i okupljanja u skladu sa zakonom;
 - štite akademsko osoblje od diskriminacije prema bilo kojem osnovu, kao što je: spol, rasa, seksualna orijentacija, bračni status, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno porijeklo, povezanost sa nekom nacionalnom zajednicom, imovina, rođenje ili bilo koji drugi status.
- (3) Akademske osoblje visokoškolske ustanove ima pravo da objavljuje rezultate svog istraživačkog rada, u skladu s pravilima koje visokoškolska ustanova ima u vezi sa korištenjem prava na intelektualnu svojinu, poštujući prava autora, visokoškolske ustanove i trećih lica.

Član 90

(Akademske zvanja)

- (1) Akademske zvanja na visokoškolskim ustanovama su: naučno-nastavna, umjetničko- nastavna i saradnička.
- (2) Naučno-nastavna zvanja na univerzitetu su:
- redovni profesor;
 - vanredni profesor;
 - docent.
- (3) Umjetničko-nastavna zvanja na univerzitetu su:
- redovni profesor magistar;
 - vanredni profesor magistar;

c) docent magistar.

(4) Nastavna zvanja na visokoj školi su:

- a) profesor visoke škole;
- b) predavač visoke škole.

(5) Saradnička zvanja na univerzitetu su:

- a) lektor;
- b) viši asistent;
- c) viši umjetnički saradnik;
- d) asistent;
- e) umjetnički saradnik.

(6) Saradnička zvanja na visokoj školi su:

- a) asistent;
- b) umjetnički saradnik.

(7) Na univerzitetu se mogu sticati i naučna i istraživačka zvanja, u skladu sa propisima koji reguliraju naučno-istraživačku djelatnost i statutom univerziteta.

Član 91

(Minimalni uslovi za izbor u naučno- nastavna i saradnička zvanja)

(1) Minimalni uslovi za izbor akademskog osoblja u naučno-nastavna i saradnička zvanja na univerzitetu su:

a) za asistenta može biti biran kandidat koji ima završen prvi ciklus studija sa najmanje 240 ECTS bodova i najnižom prosječnom ocjenom 8,0 ili 3,5;

b) za višeg asistenta može biti biran kandidat koji ima završen drugi ciklus studija, odnosno kandidat koji ima naučni stepen magistra nauka, najnižom prosječnom ocjenom 8,0 ili 3,5 na II ciklusu studija, odnosno postdiplomskom studiju i odbranjen završni rad (master ili magistarski rad) iz oblasti izbora;

c) za lektora može biti biran kandidat koji ima završen drugi ciklus studija, odnosno naučni stepen magistra nauka;

d) za docenta može biti biran kandidat koji:

- ima naučni stepen doktora nauka u odgovarajućoj naučnoj oblasti,
- ima najmanje tri naučna rada iz oblasti za koju se bira, objavljena u naučnim časopisima i zbornicima sa recenzijom,
- pokazane nastavničke sposobnosti;

e) za vanrednog profesora može biti biran kandidat koji:

- ima proveden najmanje jedan izborni period u zvanju docenta,
- ima najmanje pet naučnih radova iz oblasti za koju se bira, objavljenih u naučnim časopisima i zbornicima sa recenzijom nakon izbora u zvanje docenta,
- ima objavljenu knjigu (naučnu knjigu ili univerzitetski udžbenik) ili patent, odnosno originalni metod u odgovarajućoj naučnoj oblasti, priznat kao zaštićena intelektualna svojina, nakon izbora u zvanje docenta,
- ima učešće u najmanje jednom domaćem ili međunarodnom projektu nakon sticanja

zvanja docenta,

- ima mentorstvo kandidata za stepen drugog ciklusa;

f) za redovnog profesora može biti biran kandidat koji:

- ima proveden najmanje jedan izborni period u zvanju vanrednog profesora,

- ima najmanje osam naučnih radova iz oblasti za koju se bira objavljenih u naučnim časopisima i zbornicima sa recenzijom, nakon sticanja zvanja vanrednog profesora,

- ima najmanje dvije objavljene knjige (naučnu knjigu ili univerzitetski udžbenik) nakon sticanja zvanja vanrednog profesora,

- ima učešće u najmanje jednom domaćem ili međunarodnom projektu nakon sticanja zvanja vanrednog profesora,

- je uspješno realizirao mentorstvo kandidata za stepen trećeg ciklusa nakon sticanja zvanja vanrednog profesora.

(2) Ukoliko kandidat za napredovanje u zvanje vanrednog ili redovnog profesora iz objektivnih razloga nije ispunio uslov mentorstvo na drugom ciklusu, onda je dužan objaviti još jedan rad u citatnim bazama, a ukoliko nije ispunio mentorstvo na trećem ciklusu, onda je kandidat dužan objaviti još dva rada u priznatim publikacijama, kao prvi autor, koje su indeksirane u citatnim bazama ili još dva mentorstva na drugom ciklusu, računajući od posljednjeg izbora.

(3) Objektivni razlozi za neispunjavanje uslova mentorstva iz stava (2) ovog člana su:

a) ako na fakultetu nije organiziran studij drugog i trećeg ciklusa, odnosno postdiplomski studij;

b) ako nijedan kandidat nije prijavio temu magistarskog ili doktorskog rada iz naučne oblasti za koju se vrši izbor;

c) ako zbog broja kandidata u datom vremenskom periodu kandidat za izbor u određeno akademsko zvanje nije određen za mentora.

(4) Rokovi za izbor u akademsko zvanje utvrđeni zakonom produžit će se za:

a) vrijeme provedeno na porodiljskom odsustvu, odsustvu radi njege djeteta (postporodiljsko);

b) neprekidno bolovanje duže od tri mjeseca;

c) neprekidno plaćeno i neplaćeno odsustvo radi stručnog usavršavanja duže od tri mjeseca i

d) u drugim naročito opravdanim slučajevima predviđenim zakonom ili općim aktom visokoškolske ustanove.

Član 92

(Minimalni uslovi za izbor u nastavno- umjetnička i saradnička zvanja)

Minimalni uslovi za izbor u nastavno- umjetnička i saradnička zvanja u koje se bira akademsko osoblje na studijskim programima na univerzitetu, ako je za nastavni predmet od naročitog značaja umjetnički kriterij, su:

a) za umjetničkog saradnika može biti biran kandidat koji:

- ima završen prvi ciklus umjetničkog studija sa najmanje 240 ECTS bodova i najnižom prosječnom ocjenom 8,0 ili 3,5,

- najmanje tri umjetnička ostvarenja na kolektivnim prezentacijama;

b) za višeg umjetničkog saradnika može biti biran kandidat koji:

- ima završen drugi ciklus umjetničkog studija na najnižom prosječnom ocjenom i na prvom i na drugom ciklusu studija 8,0 ili 3,5,

- javno predstavljene oblike umjetničkog stvaralaštva;

c) za docenta magistra može biti biran kandidat koji:

- ima završen drugi ciklus umjetničkog studija,
- ima javno predstavljene oblike umjetničkog stvaralaštva,
- pokazane rezultate u nastavnom radu;

d) za vanrednog profesora magistra može biti biran kandidat koji:

- ima završen drugi ciklus umjetničkog studija,
- proveden najmanje jedan izborni period u zvanju docenta magistra,
- veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva koje predstavlja samostalan doprinos razvoju umjetnosti,
- priznanja za uspješno djelovanje u odgovarajućoj oblasti umjetnosti,
- pokazane rezultate u nastavnom radu;

e) za redovnog profesora magistra može biti biran kandidat koji:

- ima završen drugi ciklus umjetničkog studija,
- proveden najmanje jedan izborni period u zvanju vanrednog profesora magistra,
- javno predstavljena izuzetna umjetnička djela koja su značajno doprinijela razvoju kulture i umjetnosti u akademskoj i društvenoj zajednici,
- priznanja za uspješno djelovanje u određenoj oblasti,
- pokazane rezultate u nastavnom radu,
- koji je dao značajan doprinos podizanju nastavnog i umjetničkog kadra.

Član 93

(Minimalni uslovi za izbor u nastavna i saradnička zvanja na visokoj školi)

(1) Minimalni uslovi za izbor u nastavna i saradnička zvanja na visokoj školi su:

a) za asistenta može biti biran kandidat koji ima završen prvi ciklus studija sa najmanje 240 ECTS bodova i najnižom prosječnom ocjenom 8,0 ili 3,5;

b) za predavača visoke škole može biti biran kandidat koji ima:

- završen drugi ciklus studija sa najnižom prosječnom ocjenom i na prvom i na drugom ciklusu studija 8,0 ili 3,5, odnosno naučni stepen magistra nauka,
- pokazane nastavničke sposobnosti,
- objavljena najmanje dva naučna rada iz oblasti za koju se bira, objavljena u naučnim časopisima i zbornicima sa recenzijom;

c) za profesora visoke škole može biti biran kandidat koji ima:

- naučni stepen doktora nauka u odgovarajućoj naučnoj oblasti,
- ima najmanje tri naučna rada iz oblasti za koju se bira, objavljena u naučnim časopisima i zbornicima sa recenzijom,
- pokazane nastavničke sposobnosti.

(2) Na visokoj školi nastavu mogu izvoditi i lica koja imaju zvanje redovnog profesora, vanrednog profesora i docenta, izabrana u zvanje na univerzitetima.

Član 94

(Minimalni uslovi za izbor u nastavna i saradnička zvanja na visokoj školi, ako je za nastavni predmet od naročitog značaja umjetnički kriterij)

(1) Minimalni uslovi za izbor u nastavna i saradnička zvanja na visokoj školi, ako je za nastavni predmet od naročitog značaja umjetnički kriterij, su:

a) za umjetničkog saradnika može biti biran kandidat koji:

- ima završen prvi ciklus umjetničkog studija sa najmanje 240 ECTS bodova i najnižom prosječnom ocjenom 8,0 ili 3,5,
- najmanje tri umjetnička ostvarenja na kolektivnim prezentacijama;

b) za predavača visoke škole može biti biran kandidat koji ima:

- završen najmanje prvi ciklus umjetničkog studija sa najmanje 240 ECTS bodova i najnižom prosječnom ocjenom 8,0 ili 3,5,
- javno predstavljene oblike umjetničkog stvaralaštva,
- pokazane nastavničke sposobnosti;

c) za profesora visoke škole može biti biran kandidat koji ima:

- završen drugi ciklus umjetničkog studija sa najnižom prosječnom ocjenom i na prvom i na drugom ciklusu studija 8,0 ili 3,5,
- javno predstavljene oblike umjetničkog stvaralaštva,
- pokazane nastavničke sposobnosti.

(2) Na visokoj školi nastavu mogu izvoditi i lica koja su izabrana u zvanje na umjetničko- nastavnim predmetima na univerzitetima.

Član 95

(Uslovi za izbor u zvanja na visokoškolskoj ustanovi)

(1) Bliži uslovi za izbor u naučno-nastavna, umjetničko-nastavna i saradnička zvanja utvrđuju se pravilnikom koji donosi senat visokoškolske ustanove, na koji saglasnost daje ministar.

(2) Prilikom izbora u isto ili više zvanje uzimaju se u obzir samo objavljeni radovi, knjige i rezultati vlastitih istraživanja u primjeni, projekti te mentorstva, odnosno javno predstavljene oblici umjetničkog stvaralaštva u vremenu od posljednjeg izbora.

(3) Prilikom izbora u isto zvanje nastavnik i saradnik moraju ispuniti minimalno 50% uslova koji su propisani za izbor u više zvanje, što se detaljnije uređuje pravilnikom iz stava (1) ovog člana.

Član 96

(Period na koji se bira akademsko osoblje na univerzitetu)

(1) Period na koji se bira akademsko osoblje na univerzitetu je:

- a) umjetnički saradnik - na period od četiri godine bez mogućnosti ponovnog izbora;
- b) asistent - na period od četiri godine bez mogućnosti ponovnog izbora;
- c) viši umjetnički saradnik - na period od pet godina s mogućnošću jednog ponovnog izbora;
- d) viši asistent - na period od pet godina s mogućnošću jednog ponovnog izbora isključivo ako postigne stepen trećeg ciklusa;
- e) lektor - na period od pet godina s mogućnošću ponovnog izbora bez ograničavanja broja izbora;

- f) docent i docent magistar - na period od pet godina s mogućnošću jednog ponovnog izbora;
- g) vanredni profesor i vanredni profesor magistar - na period od šest godina s mogućnošću jednog ponovnog izbora;
- h) redovni profesor i redovni profesor magistar - trajno.

(2) Sticanje prava na izbor u viša zvanja (vanrednog i redovnog profesora) može se steći i prije predviđenog izbornog perioda, ukoliko kandidat ispunjava sve uslove za izbor u odgovarajuće zvanje predviđene članom 91. stav (1) ovog Zakona, s tim da kandidat mora provesti u zvanju iz kojeg se bira najmanje 50% izbornog perioda.

(3) Period na koji se može produžiti saradnički staž:

- a) akademskom osoblju u zvanju asistenta moguće je produžiti saradnički staž u trajanju od dvije godine nakon isteka postojećeg izbornog mandatnog perioda, uz uslov da su upisali drugi ili treći ciklus studija;
- b) akademskom osoblju u zvanju višeg asistenta moguće je produžiti saradnički staž u trajanju od tri godine nakon isteka postojećeg izbornog mandatnog perioda, uz uslov da su upisali treći ciklus studija ili prijavili doktorsku tezu.

Član 97

(Period na koji se bira akademsko osoblje na visokoj školi)

Period na koji se bira akademsko osoblje na visokoj školi je:

- a) umjetnički saradnik - na period od četiri godine bez mogućnosti ponovnog izbora;
- b) asistent - na period od četiri godine bez mogućnosti ponovnog izbora;
- c) predavač visoke škole - na period od pet godina s mogućnošću jednog ponovnog izbora;
- d) profesor visoke škole - trajno.

Član 98

(Angažiranje nastavnika sa drugih univerziteta)

Javna visokoškolska ustanova može angažirati nastavnike i saradnike sa drugih univerziteta za izvođenje dijela nastave, ukoliko postoji potreba za tim, a u skladu sa Standardima i normativima za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja.

Član 99

(Dodjela počasnih zvanja)

(1) Univerzitet može, na prijedlog fakulteta ili druge organizacione jedinice, dodijeliti zvanje profesor emeritus penzionisanom redovnom profesoru, koji se posebno istakao svojim naučnim, odnosno umjetničkim radom, stekao međunarodnu reputaciju i postigao rezultate u osiguravanju nastavno-naučnog, odnosno umjetničkog podmlatka u oblasti za koju je izabran.

(2) Profesor emeritus može učestvovati u izvođenju nastave na drugom i trećem ciklusu studija, učestvovati u izradi istraživačkih projekata i biti član komisije za izbor u zvanja.

(3) Izuzetno, profesor emeritus može učestvovati u izvođenju nastave i na prvom ciklusu studija, ukoliko nije moguće pokriti nastavu raspoloživim nastavnim osobljem.

(4) Postupak i uslovi dodjele zvanja i prava lica iz stava (1) ovog člana bliže se utvrđuju općim aktom univerziteta.

(5) Prava i obaveze lica koje je izabrano u zvanje iz stava (2) ovog člana utvrđuje se ugovorom o angažiranju za izvođenje nastave.

(6) Univerzitet može dodijeliti i zvanje počasni doktor nauka, u skladu sa uslovima i procedurama utvrđenim statutom univerziteta i općeprihvaćenim standardima u naučno-istraživačkoj i obrazovnoj

djelatnosti.

Član 100

(Izvođenje nastave jezika i nastave vještina na nematičnom fakultetu)

- (1) Nastavu stranih jezika, kao i standardnog B/H/S jezika, na nematičnom fakultetu može izvoditi lektor.
- (2) Nastavu vještina može izvoditi i nastavnik vještina, koji je završio prvi ili drugi ciklus studija, odnosno ekvivalent s najmanjom prosječnom ocjenom 8,0 ili 3,5 na prvom, odnosno na drugom ciklusu studija, koji ima objavljene stručne radove u odgovarajućoj oblasti i sposobnost za nastavni rad.
- (3) Općim aktom visokoškolske ustanove, kojeg donosi senat, bliže se uređuje:
 - a) način izbora i
 - b) period na koje se bira nastavnik vještina.

Član 101

(Učestvovanje istaknutog naučnika, stručnjaka ili umjetnika u ostvarivanju dijela nastave)

- (1) Istaknuti naučnik, stručnjak ili umjetnik može učestvovati u ostvarivanju dijela nastave na nastavnom predmetu na visokoškolskoj ustanovi, u skladu sa statutom.
- (2) Na akademiji umjetnosti saradnici mogu, u saradnji sa nastavnikom, izvoditi nastavu iz dijela programa ili pojedinih oblika stručnog, odnosno umjetničkog rada, obuku iz stručnih znanja i vještina, vježbe i druge poslove utvrđene statutom.

Član 102

(Izbor akademskog osoblja)

- (1) Izbor u zvanje provodi se javnim konkursom koji se objavljuje na stranici visokoškolske ustanove.
- (2) Konkurs za izbor nastavnika i saradnika objavljuje se najkasnije šest mjeseci prije isteka vremena za koje je nastavnik, odnosno saradnik biran.
- (3) Izbor u zvanje nastavnika i saradnika visokoškolska ustanova obavlja u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja konkursa.
- (4) U slučaju da procedura izbora akademskog osoblja iz objektivnih razloga nije završena u roku iz stava (3) ovog člana, neće se pokretati postupak raskida ugovora o radu do okončanja postupka izbora, a najduže u roku od godinu dana od dana raspisivanja konkursa.
- (5) Bliže odredbe o rokovima u postupku izbora u akademska zvanja i objektivnim razlozima iz stava (4) ovog člana propisat će se pravilnikom iz člana 95. stav (1) ovog Zakona.

Član 103

(Pokazana nastavnička sposobnost)

- (1) Pod pokazanom nastavničkom sposobnosti, kao uslov za izbor u nastavnička zvanja, podrazumijeva se iskustvo u nastavnom radu na visokoškolskoj ustanovi u trajanju od najmanje jednog izbornog perioda u saradničkom zvanju.
- (2) Kandidat koji nije ranije učestvovao u realizaciji nastavnog procesa na visokoškolskoj ustanovi obavezan je pred studentima i komisijom održati pristupno predavanje iz nastavnog predmeta, odnosno naučnog / umjetničkog polja / grane za koje je konkurisao.

Član 104

(Pristupno predavanje)

- (1) Vijeće organizacione jedinice univerziteta, odnosno senat visoke škole obrazuje komisiju za podnošenje izvještaja o prijavljenom kandidatu koji ranije nije izvodio nastavu u visokoškolskim ustanovama.

- (2) Komisija iz stava (1) ovog člana se sastoji od najmanje tri nastavnika iz naučnog polja, od kojih je najmanje jedan iz uže naučne oblasti za koju se nastavnik bira.
- (3) Članovi komisije iz stava (1) ovog člana su u istom ili višem zvanju od zvanja u koje se kandidat bira.
- (4) Visokoškolska ustanova dužna je javno oglasiti vrijeme održavanja pristupnog predavanja.
- (5) Komisija iz stava (1) ovog člana u roku od 30 dana od dana imenovanja u obavezi je podnijeti izvještaj o pristupnom predavanju.
- (6) Vijeće organizacione jedinice univerziteta, odnosno senat visoke škole razmatra izvještaj komisije iz stava (1) ovog člana.
- (7) Ako izvještaj komisije iz stava (1) vijeće organizacione jedinice univerziteta, odnosno senat visoke škole usvoji, isti se dostavlja komisiji za pripremanje prijedloga za izbor u zvanje i čini konkursnu dokumentaciju.
- (8) Bliži uslovi za pristupno predavanje utvrđuju se pravilnikom iz člana 95. stav (1) ovog Zakona.

Član 105

(Komisija za izbor)

- (1) Vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove imenuje komisiju za pripremanje prijedloga za izbor u akademsko zvanje.
- (2) Komisiju iz stava (1) ovog člana čine najmanje tri nastavnika od kojih je većina iz uže naučne/umjetničke oblasti za koju se kandidat bira.
- (3) Izuzetno, kada nije moguće sastaviti komisiju u skladu sa stavom (2) ovog člana, komisije mogu činiti nastavnici iz srodne naučne/umjetničke oblasti za koju se kandidat bira, pod uslovom da vijeće organizacione jedinice u konkretnom slučaju utvrđuje srodnost naučnih oblasti.
- (4) Članovi komisije za izbor nastavnika su u istom ili višem zvanju od zvanja u koje se kandidat bira.
- (5) Članovi komisije za izbor saradnika su u zvanju docent, vanredni ili redovni profesor.
- (6) Precizniji kriteriji, sastav i način rada komisija za pripremanje prijedloga za izbor u akademsko zvanje uređuju se pravilnikom iz člana 95. stav (1) ovog Zakona.

Član 106

(Izvještaj komisije)

- (1) Komisija za pripremanje prijedloga za izbor je obavezna dostaviti izvještaj s prijedlogom za izbor u akademsko zvanje vijeću organizacione jedinice u roku od 30 dana od dana imenovanja.
- (2) Sadržaj izvještaja komisije iz stava (1) ovog člana preciznije se uređuje pravilnikom iz člana 95. stav (1) ovog Zakona.

Član 107

(Izboru kandidata i odluka o izboru)

- (1) Izbor kandidata u naučno-nastavna, umjetničko-nastavna, nastavna i saradnička zvanja vrši senat.
- (2) Odluka o izboru u zvanje donosi se većinom glasova ukupnog broja članova senata, a na osnovu prijedloga odluke vijeća fakulteta i izvještaja komisije iz člana 105. ovog Zakona.

Član 108

(Podnošenje zahtjeva za preispitivanje odluke o izboru)

- (1) Kandidat može podnijeti zahtjev za preispitivanje odluke o izboru kandidata u naučno-nastavna, umjetničko-nastavna zvanja i saradnička zvanja senatu, u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja o odluci senata.

(2) Odluka senata, po zahtjevu za preispitivanje, je konačna i protiv iste se može pokrenuti upravni spor.

Član 109

(Obaveza dekana/direktora u postupku izbora)

Dekan/direktor organizacione jedinice obavezan je naročito:

- a) u rokovima utvrđenim zakonom, statutom i pravilnikom iz člana 95. stav (1) ovog Zakona pokrenuti proceduru za izbor akademskog / naučno- istraživačkog osoblja u isto ili više zvanje;
- b) u roku od pet dana nakon utvrđivanje prijedloga za raspisivanje konkursa za izbor akademskog / naučno- istraživačkog osoblja od strane vijeća dostaviti senatu na dalje postupanje;
- c) po dobijanju saglasnosti senata, u roku od pet dana raspisati konkurs;
- d) po okončanju konkursne procedure, u roku od 15 dana od dana isteka roka za podnošenje prijava, uvrstiti prijedlog za formiranje komisije za pripremanje prijedloga za izbor u akademsko / naučno-istraživačko zvanje u dnevni red sjednice vijeća;
- e) izvještaj komisije uvrstiti u dnevni red sjednice vijeća organizacione jedinice najkasnije u roku od 30 dana od dana imenovanja komisije za pripremanje prijedloga za izbor;
- f) u roku od pet dana od dana održavanja sjednice vijeća organizacione jedinice na kojoj se glasalo o prijedlogu komisije za izbor u akademsko / naučno- istraživačko zvanje, istu dostaviti senatu visokoškolske ustanove na dalje postupanje.

Član 110

(Primjena zakonskih propisa kojima se uređuju radni odnosi)

- (1) U pogledu prava, obaveza i odgovornosti akademskog osoblja i drugih lica zaposlenih u visokoškolskoj ustanovi primjenjuju se zakonski propisi kojima se uređuju radni odnosi, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Akademsko osoblje zaključuje ugovor o radu s visokoškolskom ustanovom na neodređeno ili određeno vrijeme u skladu sa statutom visokoškolske ustanove, uz obavezu provođenja ponovnog izbora u isto ili izbora u više zvanje po isteku perioda na koje su izabrani.
- (3) U slučaju da lica iz stava (2) ovog člana koja su zaključila ugovor o radu na određeno vrijeme, ne budu izabrana u isto ili više zvanje, prestaje im radni odnos.
- (4) Izuzetno od stava (3) ovog člana visokoškolska ustanova može ponuditi članu akademskog osoblja zaključivanje novog ugovora o radu na poslovima za koje se ne traži izbor u akademsko zvanje ako za to postoji mogućnost i potreba.
- (5) Obaveza provođenja izbora u isto ili više zvanje iz stava (2) ovog člana prestaje nakon što nastavnik bude izabran u zvanje redovnog profesora i redovnog profesora magistra na univerzitetu i profesora visoke škole na visokoj školi.

Član 111

(Pravo na mirovanje rokova za izbor u akademska zvanja)

- (1) Nastavnik i saradnik imaju pravo na mirovanje rokova za izbor u akademska zvanja i na mirovanje prava i obaveza iz radnog odnosa, u vrijeme dok obavlja javnu funkciju.
- (2) Nastavniku i saradniku poslije pet godina rada provedenih na visokoškolskoj ustanovi može biti odobreno plaćeno odsustvo u trajanju do jedne školske godine radi stručnog i naučnog usavršavanja, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.
- (3) Ako se nastavnik ili saradnik odluče za korištenje prava iz stava (1) ovog člana, dužan se obratiti visokoškolskoj ustanovi zahtjevom za odobrenje.
- (4) Visokoškolska ustanova dužna je odlučiti o zahtjevu iz stava (3) ovog člana u skladu sa zakonom i općim aktom visokoškolske ustanove.

Član 112

(Prestanak radnog odnosa nastavnika)

(1) Nastavniku prestaje radni odnos na visokoškolskoj ustanovi kad navršši 65 godina života, uz mogućnost nastavničkog angažiranja.

(2) Nastavniku iz stava (1) ovog člana, u slučaju deficitarnosti nastavnog kadra na univerzitetu može se na prijedlog vijeća organizacione jedinice produžiti ugovor o radu do dvije akademske godine, a angažman do navršene 72 godine života.

(3) Penzionisani profesori mogu biti članovi u komisijama za izbore u akademska zvanja do navršene 72 godine života, ukoliko nema mogućnosti da se u komisiji angažiraju nastavnici iz radnog odnosa.

Član 113

(Angažman istraživača)

Na visokoškolskim institucijama može biti angažirno, kao nastavnik i saradnik visokoškolske ustanove, lice koje ima zvanja istraživača u skladu sa propisima koji reguliraju naučno-istraživačku djelatnost.

DIO DESETI - STUDENTI I STUDENTSKI STANDARD

Član 114

(Ugovor o studiranju)

(1) Student koji je upisan na visokoškolsku ustanovu zaključuje ugovor sa dekanom organizacione jedinice, u skladu sa ovim Zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

(2) U ugovoru iz stava (1) ovog člana navodi se način osiguranja nastavljanja i završetka školovanja u slučaju prestanka rada visokoškolske ustanove ili prestanka izvođenja određenog studijskog programa, a u skladu sa članom 44. stav (7) ovog Zakona.

(3) Studentu koji je upisan na visokoškolsku ustanovu izdaje se studentska knjižica - indeks.

Član 115

(Prava studenta)

U skladu sa statutom visokoškolske ustanove, student ima pravo:

- a) koristiti biblioteku i druge usluge za studente koje se nalaze u visokoškolskoj ustanovi;
- b) učestvovati na izborima za studentska mjesta u studentskim predstavničkim organima i drugim organima ustanovljenim u skladu sa statutom visokoškolske ustanove, kao i da se bori za zaštitu autonomije i digniteta visokoškolske ustanove;
- c) učestvovati u sistemu osiguranja kvaliteta visokoškolske ustanove;
- d) na priznavanje i prenos bodova između akreditiranih visokoškolskih ustanova u Kantonu, Bosni i Hercegovini i u inostranstvu, u skladu sa ovim Zakonom.

Član 116

(Obaveze studenta)

Student upisan na visokoškolsku ustanovu ima obaveze:

- a) prisustvovati predavanjima, vježbama, seminarima i drugim oblicima nastave organiziranim u okvirima predmeta studijskog programa, u skladu sa njihovim statusom;
- b) pridržavati se pravila koja je ustanovila visokoškolska ustanova;
- c) poštovati prava osoblja i drugih studenata;
- d) ukazivati dužnu i punu pažnju svom studiju i učestvovanju u akademskim aktivnostima.

Član 117

(Obavezne odredbe statuta o pravima studenta)

Statut visokoškolske ustanove sadrži odredbe koje:

- a) osiguravaju slobodu studenta da, u skladu sa ovim Zakonom, ispituje i testira primljena znanja i nudi nove ideje i mišljenja, a da se time ne izlažu opasnosti od gubitka svog statusa ili bilo koje druge privilegije koju eventualno u visokoškolskoj ustanovi uživa;
- b) osiguravaju studentu, u skladu sa zakonom, slobodu govora, organizacije i okupljanja studenata;
- c) štite studenta od diskriminacije prema bilo kojem osnovu, kao što je: spol, rasa, seksualna orijentacija, bračni status, boja kože, vjera, jezik, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno porijeklo, povezanost sa nekom nacionalnom zajednicom, imovina, rođenjem ili bilo kojim drugim statusom;
- d) pružaju pravične i nepristrasne mehanizme rješavanja disciplinskih pitanja koja se tiču studenta.

Član 118

(Ostala prava studenta)

- (1) Studenti imaju pravo iznijeti svoja mišljenja u pogledu kvalitete nastave ili drugih usluga visokoškolske ustanove, a statut visokoškolske ustanove uređuje pravično rješavanje takvih pritužbi, u roku koji ne može biti duži od 30 dana.
- (2) Okolnosti pod kojima je student ispisan iz akademskih ili disciplinskih razloga, kao i žalbeni postupci razrađeni su statutom visokoškolske ustanove.
- (3) Student ima pravo osporiti pred nadležnim sudom konačne odluke visokoškolske ustanove iz stava (2) ovog člana koje se odnose na njega.

Član 119

(Mirovanje prava i obaveza studenta)

- (1) Studentu se na njegov zahtjev odobrava mirovanje prava i obaveza u slučaju:
 - a) teže bolesti;
 - b) upućivanja na stručnu praksu u trajanju od najmanje šest mjeseci;
 - c) njege djeteta do godinu dana života;
 - d) održavanja trudnoće;
 - e) u drugim slučajevima predviđenim općim aktom visokoškolske ustanove.
- (2) Pravilima studiranja određuje se organ, procedura i uslovi ostvarivanja prava iz stava (1) ovog člana.

Član 120

(Povreda obaveza od strane studenta)

- (1) Student odgovara za povredu obaveze koja je u vrijeme izvršenja bila utvrđena općim aktom visokoškolske ustanove.
- (2) Za težu povredu obaveze studentu se može izreći i mjera isključenja sa studija na visokoškolskoj ustanovi.
- (3) Pokretanje disciplinskog postupka zastarjeva po isteku šest mjeseci od dana saznanja o učinjenoj povredi, odnosno 12 mjeseci od kada je povreda učinjena.
- (4) Općim aktom visokoškolske ustanove utvrđuju se lakše i teže povrede obaveza studenta, disciplinski

organi i disciplinski postupak za utvrđivanje odgovornosti studenta.

Član 121

(Prestanak statusa studenta)

(1) Status studenta prestaje:

- a) završetkom studijskog programa i dobijanjem zvanja za koje se student školuje;
- b) ispisom iz visokoškolske ustanove prije završetka studija;
- c) kada student ne upiše godinu studija, a ne miruju mu prava i obaveze studenta;
- d) kad ne obnovi upis u istu godinu u propisanom roku, a ne miruju mu prava i obaveze studenta;
- e) kada visokoškolska ustanova izrekne studentu disciplinsku mjeru isključenja sa visokoškolske ustanove.

(2) Status redovnog studenta, pored uslova iz stava (1) ovog člana, prestaje i kada student dva puta obnovi istu studijsku godinu i ne stekne uslov za upis u višu godinu studija.

(3) O prestanku statusa studenta iz stava (1) tačke c), d) i e) i stava (2) ovog člana dekan odlučuje rješenjem u roku od 30 dana.

Član 122

(Studentski standard)

Na pitanja studentskog standarda primjenjuje se poseban zakon koji reguliše studentski standard.

DIO JEDANAESTI - FINANSIRANJE VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA

Član 123

(Izvori osiguranja sredstava za finansiranje visokoškolskih ustanova)

(1) Sredstva za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja javnim visokoškolskim ustanovama osiguravaju se iz sljedećih izvora:

- a) budžeta Kantona;
- b) vlastitih prihoda;
- c) donacija i
- d) drugih izvora.

(2) Sredstva za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja privatnim visokoškolskim ustanovama osigurava osnivač iz sljedećih izvora:

- a) vlastitih prihoda;
- b) donacija i
- c) drugih izvora.

(3) Novčana sredstva iz stava (1) i (2) ovog člana pripadaju visokoškolskoj ustanovi i organizacionoj jedinici koja ih je ostvarila i koriste se u skladu sa zakonom, statutom i usvojenim finansijskim planom.

(4) Visokoškolske ustanove mogu se finansirati samo iz onih izvora koji ne utiču na njihovu autonomiju.

(5) Za korištenje finansijskih sredstava, u skladu sa finansijskim planom i propisima koji reguliraju oblast visokog obrazovanja i finansijskog poslovanja, odgovoran je rektor univerziteta, dekani/direktori organizacionih jedinica i direktor visoke škole.

Član 124

(Finansiranje iz sredstava budžeta)

(1) Sredstvima budžeta Kantona finansiraju se plate i naknade zaposlenih, u skladu sa propisima koji reguliraju plate zaposlenih u oblasti obrazovanja i u skladu sa standardima i normativima za finansiranje javnih visokoškolskih ustanova.

(2) Ministar donosi Pravilnik o standardima i normativima za finansiranje javnih visokoškolskih ustanova na koji saglasnost daje Vlada.

(3) Na javnim visokoškolskim ustanovama sredstvima budžeta Kantona sufinansiraju se:

- a) naučno-istraživačke djelatnosti;
- b) troškovi materijala i usluga;
- c) oprema i uslovi za studiranje studenata sa invaliditetom;
- d) troškovi za nabavku stalnih sredstava;
- e) međunarodne razmjene studenata i akademskog osoblja i
- f) programi i projekti studentskih organizacija.

(4) U vezi sa tačkama e) i f) stava (3) ovog člana ministar donosi pravilnike o sufinansiranju:

- a) međunarodne razmjene studenata i akademskog osoblja i
- b) programa i projekata studentskih organizacija.

(5) Učešće budžeta Kantona u sufinansiranju troškova iz stava (3) ovog člana utvrđuje se na osnovu propisa kojima se regulira izvršenje budžeta i usvojenim budžetom Kantona za kalendarsku godinu.

Član 125

(Vlastiti prihodi javne visokoškolske ustanove)

(1) Vlastite prihode visokoškolske ustanove ostvaruju putem:

- a) projekata i naučno-istraživačkog i umjetničkog rada, uključujući prihode od organiziranja naučno-stručnih skupova i konsultantskih usluga;
- b) usluga laboratorijskih ispitivanja i atestiranja;
- c) seminara i drugih vidova obuke prema programima cjeloživotnog učenja;
- d) izdavačke djelatnosti, izrade elaborata i ekspertiza;
- e) iznajmljivanja poslovnog prostora, a u skladu sa standardima i normativima za finansiranje javnih visokoškolskih ustanova i
- f) ostalih prihoda od registriranih djelatnosti navedenih u aktu o osnivanju visokoškolske ustanove i Pravilnika o vrstama vlastitih prihoda u FBiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 104/22).

(2) Vlastite prihode iz stava (1) tačka c), d), e) i f) ovog člana visokoškolska ustanova može ostvarivati na način i po postupku kojim se ne ometa odvijanje osnovne djelatnosti visokoškolske ustanove.

Član 126

(Školarina)

(1) Školarina na javnoj visokoškolskoj ustanovi je iznos novčanih sredstava kojima student učestvuje u sufinansiranju ukupnih troškova njegovog studija na javnoj visokoškolskoj ustanovi.

(2) Ministar predlaže Vladi visinu školarine za sve studentske programe na javnim visokoškolskim ustanovama, na prijedlog visokoškolskih ustanova i u skladu sa utvrđenom upisnom politikom za tu godinu.

- (3) Vlada donosi odluku o visini školarine za sve studijske programe na javnoj visokoškolskoj ustanovi za svaku akademsku godinu, u skladu sa stavom (2) ovog člana.
- (4) Pravo upisa u narednu godinu studija u svojstvu studenata koji se finansiraju iz budžeta Kantona imaju studenti koji se rangiraju u okviru ukupnog broja studenata čije se studije finansiraju iz budžeta.
- (5) Rangiranje studenata iz stava (4) ovog člana utvrđuje se prema rang-listi koja se formira na osnovu broja ostvarenih bodova i postignutog uspjeha, na način i po postupku utvrđenim općim aktom visokoškolske ustanove.
- (6) Privatna visokoškolska ustanova ima pravo donijeti odluku o visini školarine, koju je dužna, prije raspisivanja konkursa za upis novih studenata, objaviti za sve studijske programe za koje vrši upis na način dostupan javnosti.
- (7) Visina školarine iz stava (1) člana obuhvata:
- a) administrativne troškove upisa godine i semestra i
 - b) prijavu svih ispita za jednu akademsku godinu.
- (8) Visina školarine za studente koji se finansiraju iz budžeta Kantona je jednaka za sve godine studija i student je može uplatiti u više rata, a u skladu sa odredbama Statuta.
- (9) Ostale naknade koje plaća student u skladu sa statutom:
- a) naknadu za nepoložene ispite studenta koji obnavlja godinu;
 - b) naknadu za komisijske ispite;
 - c) naknadu za priznavanje položenih ispita za studenta koji prelazi sa drugih fakulteta zbog nastavka školovanja;
 - d) naknadu za štampanje diploma, diplomskih ispita i troškova promocije.
- (10) Studentima koji ostvaruju prava u skladu sa Zakonom o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj: 31/20 i 9/23) i Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj: 5/00, 7/01, 11/14, 23/18, 15/20 i 10/23) moraju se osigurati prava propisana navedenim zakonima.

Član 127

(Raspoređivanje vlastitih prihoda)

- (1) Upravni odbor visokoškolske ustanove uz saglasnost Vlade donosi pravilnik o kriterijima za raspodjelu vlastitih prihoda iz člana 125. ovog Zakona, na prijedlog vijeća organizacionih jedinica.
- (2) Pravilnikom iz stava (1) ovog člana precizira se na koji način i u kom omjeru organizaciona jedinica ima finansijska ovlaštenja i preuzima odgovornost unutar visokoškolske ustanove i to tako da se precizno evidentiraju i odrede prihodi i rashodi svih organizacionih jedinica, poštujući odnos učinjenih rashoda i ostvarenih prihoda unutar organizacione jedinice.

Član 128

(Saradnja institucija visokog obrazovanja i privatnog sektora)

U svrhu zadovoljavanja javnih potreba u oblasti visokog obrazovanja može se uspostavljati saradnja javnog i privatnog sektora, u skladu sa propisima kojima se reguliraju te oblasti.

DIO DVANAESTI - EVIDENCIJE I JAVNE ISPRAVE

Član 129

(Evidencija koju vodi visokoškolska ustanova)

- (1) Visokoškolska ustanova, odnosno organizaciona jedinica ustanove vodi:
- a) matičnu knjigu studenata;

- b) evidenciju o izdatim javnim ispravama;
- c) evidenciju o ispitima;
- d) druge evidencije koje je propisalo Ministarstvo.

(2) Podaci upisani u evidenciju prikupljaju se, obrađuju, čuvaju i koriste za potrebe obavljanja djelatnosti visokoškolske ustanove, odnosno njene organizacione jedinice, za potrebe Ministarstva i za obavljanje zakonom utvrđenih poslova.

(3) Podaci iz evidencije koriste se tako da se osigurava zaštita identiteta studenata, u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka BiH.

(4) Ministar donosi Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije koju vodi visokoškolska ustanova.

Član 130

(Javne isprave)

(1) Na osnovu podataka iz evidencije visokoškolska ustanova izdaje javne isprave, u skladu sa zakonom, podzakonskim aktom i statutom.

(2) Javne isprave u smislu ovog Zakona su:

- a) studentska knjižica - indeks;
- b) diploma o stečenom visokom obrazovanju;
- c) dodatak diplomi;
- d) uvjerenje o položenim ispitima;
- e) uvjerenje o stečenoj akademskoj tituli, odnosno zvanju u određenoj oblasti.

(3) Visokoškolska ustanova izdaje javne isprave na jezicima konstitutivnih naroda, latiničnim ili ćirilničnim pismom, zavisno od zahtjeva stranke.

(4) Akademске titule, stručna i naučna / umjetnička zvanja na javnim ispravama koje izdaje visokoškolska ustanova, navode se kako u muškom, tako i u ženskom gramatičkom rodu.

(5) Kada se nastava ostvaruje na nekom od stranih jezika, javne isprave se izdaju na obrascu koji je štampan dvojezično na jeziku jednog od konstitutivnih naroda, latiničnim ili ćirilničnim pismom, zavisno od zahtjeva stranke, i na jeziku i pismu na kojem se izvodi nastava.

(6) Na zahtjev studenta, visokoškolska ustanova izdaje javnu ispravu o savladanom dijelu studijskog programa, koje sadrži podatke o nivou, prirodi i sadržaju studija, kao i postignute rezultate.

(7) Na osnovu podataka iz evidencije, visokoškolska ustanova, odnosno fakultet ili umjetnička akademija kao njena organizaciona jedinica, izdaje duplikat diplome o stečenom visokom obrazovanju poslije proglašenja originalne diplome nevažećom u jednom od službenih glasila u BiH.

(8) Diploma iz stava (7) ovog člana ima značaj originalne diplome.

(9) Na novoj diplomi se stavlja oznaka da se radi o duplikatu diplome, koja je izdata poslije proglašenja originala diplome nevažećom.

(10) Ukoliko javna isprava iz stava (2) ovog člana sadrži grešku u imenima ili brojevima, pisanju, kao i druge očigledne netačnosti, izdat će se nova isprava o trošku izdavaoca ukoliko je krivnjom izdavaoca izdana isprava sa greškom, odnosno o trošku lica kome je isprava izdana ukoliko je njegovom krivnjom došlo do greške u ispravi.

Član 131

(Diploma i dodatak diplomi)

(1) Diploma se ovjerava suhim pečatom visokoškolske ustanove.

- (2) Dodatak diplomi obavezno se izdaje uz diplomu i sadrži vještine, kompetencije i znanja nosioca diplome i druge podatke u skladu sa zakonom, podzakonskim aktom i statutom.
- (3) Ministar donosi Pravilnik o sadržaju javnih isprava koje izdaju visokoškolske ustanove.
- (4) Diplomu i dodatak diplomi potpisuju rektor i dekan fakulteta, odnosno umjetničke akademije, u sastavu univerziteta.
- (5) Diplomu i dodatak diplomi visoke škole potpisuje direktor.
- (6) Dodatak diplomi ovjerava se pečatom visokoškolske ustanove.
- (7) Zajedničku diplomu i dodatak diplomi potpisuju ovlaštena lica visokoškolskih ustanova koje izvode studijski program za sticanje zajedničke diplome.

Član 132

(Utvrđivanje završenog visokoškolskog obrazovanja)

- (1) Lice koje nema javnu ispravu o stečenom visokom obrazovanju, a evidencija o tome, odnosno arhivska građa je uništena, nestala ili nedostupna, može podnijeti zahtjev sudu u vanparničnom postupku u mjestu prebivališta ili boravišta, zbog utvrđivanja završenog školovanja.
- (2) Rješenje suda kojim se dokazuje da je lice steklo visoko obrazovanje zamjenjuje diplomu o završenom visokom obrazovanju.

Član 133

(Oglašavanje diplome, dodatka diplome i uvjerenja ništavim)

- (1) Diploma, dodatak diplomi i uvjerenje o stečenom zvanju oglašavaju se ništavim:
- a) ako ih je izdala nelicencirana visokoškolska ustanova;
 - b) ako ih je potpisalo neovlašteno lice;
 - c) ako imalac diplome nije ispunio sve ispitne obaveze na studiju na način i prema postupku koji je utvrđen zakonom, podzakonskim aktom i studijskim programom visokoškolske ustanove.
- (2) Ministar donosi Pravilnik o postupku oglašavanja javnih isprava ništavim.

DIO TRINAESTI - NADZOR I KAZNE NE ODREDBE

Član 134

(Upravni nadzor)

- (1) Upravni nadzor nad radom visokoškolskih ustanova i zakonitošću akata donesenih od strane visokoškolskih ustanova, na osnovu ovog zakona, vrši Ministarstvo.
- (2) Za provođenje upravnog nadzora, ministar može imenovati Komisiju od državnih službenika koji ispunjavaju uslove iz člana 135. stav (3) ovog Zakona.
- (3) Po obavljenom upravnom nadzoru, Komisija iz stava (2) ovog člana podnosi ministru izvještaj o obavljenom upravnom nadzoru.
- (4) Ministar će, u skladu sa činjenicama utvrđenim u upravnom nadzoru, donijeti upravni akt kojim će naložiti upravnu mjeru ili će obavijestiti visokoškolsku ustanovu o rezultatima upravnog nadzora.

Član 135

(Inspekcijski nadzor)

- (1) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog Zakona vrši organ nadležan za inspekcijske poslove u obrazovanju.
- (2) Inspekcijski nadzor iz stava (1) ovog člana vrši inspektor za visoko obrazovanje.

(3) Za inspektora za visoko obrazovanje može biti imenovano lice koje ima završen pravni, pedagoški, filozofski, prirodno-matematički fakultet ili fakultet političkih nauka i najmanje tri godine radnog iskustva u struci.

(4) U vršenju nadzora inspektor za visoko obrazovanje je ovlašten i dužan da:

- a) zabrani rad visokoškolskoj ustanovi koja obavlja rad bez odobrenja Ministarstva;
- b) naloži preduzimanje odgovarajućih mjera i radnji radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti ili nedostataka u roku koji odredi;
- c) naloži visokoškolskoj ustanovi poništenje ispite koji nisu obavljani u skladu sa ovim Zakonom, odnosno statutom visokoškolske ustanove;
- d) naloži zabranu rada licima koja nisu završila odgovarajući obrazovni program na licenciranim visokoškolskim ustanovama;
- e) naloži zabranu rada licima koja nisu u skladu sa ovim Zakonom stekla odgovarajuće naučno-nastavno zvanje;
- f) naloži visokoškolskoj ustanovi poništenje upisa studenata koji su upisani suprotno odredbama ovog Zakona i statuta visokoškolske ustanove;
- g) naloži visokoškolskoj ustanovi poništenje javne isprave koja je izdana suprotno odredbama ovog Zakona i statuta visokoškolske ustanova;
- h) podnese zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka protiv odgovornog lica;
- i) podnese zahtjev za pokretanje krivičnog postupka protiv odgovornog lica;
- j) podnese izvještaj nadležnom organu o učinjenom krivičnom djelu;
- k) preduzme druge mjere i radnje za koje je zakonom i drugim propisima ovlašten.

(5) Organ nadležan za inspekcijske poslove u obrazovanju po službenoj dužnosti oglašava ništavom diplomu, odnosno dodatak diplomi iz razloga utvrđenih u članu 133. ovog Zakona, ako to ne učini visokoškolska ustanova u ostavljenom roku.

Član 136

(Kaznene odredbe)

(1) Novčanom kaznom od 3.000 KM do 9.000 KM kaznit će se za prekršaj visokoškolska ustanova:

- a) ako ne dozvoli pristup visokom obrazovanju na osnovu: spola, rodnog identiteta, rase, seksualne orijentacije, fizičkog ili drugog nedostatka, bračnog stanja, boje kože, jezika, vjeroispovijesti, političkog ili drugog mišljenja, nacionalnog, etničkog ili socijalnog porijekla, veze s nekom nacionalnom zajednicom, imovine, broja godina ili nekog drugog statusa (član 10. stav (2) ovog Zakona);
- b) ako upiše studenta suprotno odredbama člana 10. stav (1) i člana 11. ovog Zakona;
- c) ako ne objavi plan izvođenja nastave prije početka nastave za narednu akademsku godinu (član 56. stav (3) ovog Zakona);
- d) ako izvrši izmjenu studijskog programa suprotno članu 57. stav (5) ovog Zakona i ako ne obavijesti Ministarstvo o izvršenim izmjenama studijskog programa;
- e) ako ne postupi po zahtjevu Ministarstva (član 57. stav (7) ovog Zakona);
- f) ako ne organizira polaganje ispita u skladu sa članom 61. ovog Zakona;
- g) ako organizira polaganje ispita suprotno utvrđenim rokovima i terminima (član 62. ovog Zakona);
- h) ako ne omogući studentu pravo polaganja ispita pred komisijom (član 63. ovog Zakona);

- i) ako ne omogući polaganje ispita apsolventima svakog mjeseca (član 65. stav (2) ovog Zakona);
- j) ako izvrši izbor u zvanja suprotno odredbama članova 91., 92., 93., 94., 95., 96. i 97. ovog Zakona;
- k) ako ne raspiše konkurs za izbor akademskog osoblja (član 102. ovog Zakona);
- l) ako onemogući korištenje prava na mirovanje rokova za izbor u akademska zvanja (član 111. ovog Zakona);
- m) ako ne utvrdi i Ministarstvu ne predloži visinu školarine za narednu školsku godinu za sve studijske programe (član 126. stav (2) ovog Zakona);
- n) ako privatna visokoškolska ustanova prije raspisivanja konkursa za upis novih studenata ne objavi odluku o visini školarine za sve studijske programe (član 126. stav (6) ovog Zakona);
- o) ako ne vodi ili ako vodi neuredno matičnu knjigu studenata, evidenciju o izdatim javnim ispravama, evidenciju o ispitima i druge evidencije propisane od strane Ministarstva (član 129. ovog Zakona);
- p) ako ne uskladi statut ili druge opće akte sa ovim Zakonom (član 143. ovog Zakona).

(2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u visokoškolskoj ustanovi, novčanom kaznom od 500 KM do 1.500 KM.

(3) Kaznom iz stava (2) ovog člana kaznit će se dekan, odnosno direktor organizacione jedinice:

- a) ako ne postupi po zahtjevu Ministarstva (član 57. stav (7) ovog Zakona);
- b) ako ne ispunjava obaveze iz člana 109. ovog Zakona;
- c) ako ne zaključi ugovor sa studentom koji je upisan na tu visokoškolsku ustanovu (član 114. stav (1) ovog Zakona);
- d) ako onemogući mirovanje prava i obaveza studenata (član 119. ovog Zakona);
- e) ako, iako ima saznanja, ne pokrene disciplinski postupak protiv studenta čime omogući zastarjevanje pokretanja disciplinskog postupka (član 120. Stav (3) ovog Zakona);
- f) ako ne utvrdi prestanak statusa (član 121. stav (3) ovog Zakona).

(4) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj visokoškolska ustanova:

- a) ako izvrši upis kandidata u prvu godinu studija mimo odluke o broju i strukturi studenata/studentica koji se upisuju u prvu godinu studija (član 17. tačka e) ovog Zakona);
- b) ako obavlja djelatnost visokog obrazovanja van sjedišta bez odobrenja Ministarstva (član 38. tačka c) ovog Zakona);
- c) ako je prilikom licenciranja planirala upis studenta samo u prvu godinu studija, a nakon dobijanja dozvole za izvođenje studijskog programa u prvoj godini njegovog izvođenja, izvršila upis studenta u više godine studija (član 38. tačka e) ovog Zakona);
- d) ako otpočne s radom prije upisa u Registar visokoškolskih ustanova (član 40. stav (4) ovog Zakona);
- e) ako nova organizaciona jedinica pri licenciranoj, odnosno akreditiranoj visokoškolskoj ustanovi otpočne s radom suprotno članu 42. ovog Zakona;
- f) ako obavlja djelatnost visokog obrazovanja u Unsko-sanskom kantonu, a nije upisana u registar iz člana 43. ovog Zakona;
- g) ako otpočne sa izvođenjem novog studijskog programa prije licenciranja (član 45. ovog Zakona);
- h) ako izvodi studijski program za koji nije dobila rješenje o ispunjenosti uslova i dozvolu za rad

(član 45. ovog Zakona);

i) ako ne dostavi prijedlog plana upisa i podatke o upisanim studentima u skladu sa članom 68. stav (1) i (3) ovog Zakona;

j) ako dodijeli zvanja koja nisu predviđena članom 90. ovog Zakona;

k) ako, suprotno podacima iz evidencije koju vodi, izda javnu ispravu (član 130. i 131. ovog Zakona);

l) ako izvodi studijski program suprotno članu 141. stav (3) ovog Zakona.

(5) Za prekršaj iz stava (4) ovog člana kaznit će se odgovorno lice u visokoškolskoj ustanovi novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM.

Član 137

(Kazna za plagijat)

Novčanom kaznom od 600 KM do 2.000 KM kaznit će se za prekršaj lice koje objavi stručni, naučni ili umjetnički rad, a za koji se utvrdi da je plagijat iz člana 67. stav (1) ovog Zakona.

DIO ČETRNAESTI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 138

(Korištenje stručnih i naučnih zvanja)

(1) Lica koja su završila studij prema propisima koji su bili na snazi do stupanja na snagu ovog Zakona mogu koristiti stručna i naučna zvanja u skladu sa propisima prema kojima su ih stekla.

(2) Lica iz stava (1) visokoškolskoj ustanovi na kojoj su stekla zvanja mogu podnijeti zahtjev za ekvivalenciju ranije stečenog predbolonjskog zvanja sa novim zvanjem koje se stiče na visokoškolskoj ustanovi.

(3) Ranije stečena zvanja više, odnosno visoke stručne spreme po predbolonjskom sistemu mogu se ekvivalirati ukoliko kompetencije odgovaraju kompetencijama nivoa VI, odnosno nivoa VII iz Odluke o usvajanju Osnova kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini.

Član 139

(Korištenje akademskih zvanja)

(1) Lica izabrana u akademska zvanja (nastavnici i saradnici) koja ta zvanja imaju na dan stupanja na snagu ovog Zakona zadržavaju ta zvanja do isteka perioda na koje su birani.

(2) Započeti izbor u zvanje nastavnika, saradnika i profesora emeritusa prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog Zakona okončat će se prema tim propisima, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(3) Lice kome je dodijeljeno zvanje profesora emeritusa prema zakonu koji je važio do dana stupanja na snagu ovog Zakona zadržava taj status.

(4) Lica koja su na dan stupanja na snagu ovog Zakona u ponovnom izboru u skladu sa Autentičnim tumačenjem odredbe člana 84. stav (1) tačka d) i e) Zakona o visokom obrazovanju - prečišćen tekst ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj 24/17) zadržavaju ta zvanja do isteka perioda na koje su birani.

(5) Lica koja su do dana stupanja na snagu ovog Zakona pokrenula postupak ponovnog izbora u skladu sa Autentičnim tumačenjem odredbe člana 84. stav (1) tačka d) i e) Zakona o visokom obrazovanju - prečišćen tekst ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj 24/17) imaju pravo na još jedan ponovni izbor.

(6) Postupak ponovnog izbora u zvanje u skladu sa stavom (5) ovog člana okončat će se u roku od šest mjeseci od dana raspisivanja konkursa za ponovni izbor u zvanje.

(7) Organ koji vrši inspeksijski nadzor izvršit će nadzor nad zakonitošću izbora nastavnika i saradnika na

svim visokoškolskim ustanovama u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakon.

Član 140

(Mandat)

(1) Mandat organa visokoškolske ustanove, koji su izabrani prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog Zakona, traje do vremena isteka mandata na koji su birani.

(2) Mandat članova Savjeta, koji su izabrani prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog Zakona, traje do vremena isteka mandata na koji su birani.

Član 141

(Obaveza dostavljanja studijskih programa)

(1) Visokoškolska ustanova dužna je Ministarstvu u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona dostaviti sve studijske programe koje izvodi.

(2) Ministarstvo će studijske programe iz stava (1) ovog člana upisati u Registar studijskih programa.

(3) Studijski programi koji su se izvodili do dana stupanja na snagu ovog Zakona, a koji se ne dostave Ministarstvu u roku iz stava (1) ovog člana ne mogu se izvoditi.

Član 142

(Obaveze u donošenju propisa)

Vlada, Ministarstvo i visokoškolske ustanove donijet će propise iz članova 22. stav (5), 36. stav (5), 47. stav (3), 51. stav (3), 72. stav (4), 95. stav (1), 124. stav (2) i (4), 127. stav (1), 129. stav (4), 131. stav (3) i 133. stav (2), u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 143

(Obaveza usklađivanja akata visokoškolske ustanove)

Visokoškolske ustanove će uskladiti svoje statute i druge opće akte sa odredbama ovog Zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 144

(Prestanak važenja Zakona)

(1) Stupanjem na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o visokom obrazovanju ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj: 24/17 - prečišćeni tekst, 15/20 i 24/21).

(2) Podzakonski propisi koji su na snazi se primjenjuju do donošenja novih podzakonskih propisa iz člana 142. i 143. ovog Zakona.

(3) Zakon o Univerzitetu u Bihaću ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj: 24/17 - prečišćeni tekst i 25/17) će se uskladiti sa ovim Zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 145

(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona".

Tip dokumenta:	Propis
Naslov:	ZAKON O VISOKOM OBRAZOVANJU NA PODRUČJU UNSKO-SANSKOG KANTONA ("Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona", br. 26/2024)
Rubrika:	IX-2 - Vanprivredne djelatnosti/Obrazovanje, učenički i studentski standard
Nivo dokumenta:	Unsko-sanski kanton
Glasil:	Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona, broj 26/2024 od 18/09/2024
Vrsta propisa:	Zakoni
Propis na snazi:	26/09/2024 -
Verzija na snazi:	26/09/2024 -
Ukaz:	Shodno odredbama V.A.11. b) i IV.2. b) Ustava Unsko-sanskog kantona ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj: 1/04 i 11/04), a u vezi sa članom 63. stav (1) Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj: 59/07 i 59/09), na prijedlog Vlade Unsko-sanskog kantona, na 21. redovnoj sjednici, održanoj dana 9. 9. 2024. godine, Skupština Unsko-sanskog kantona donosi ZAKON O VISOKOM OBRAZOVANJU NA PODRUČJU UNSKO-SANSKOG KANTONA
Donosilac:	Skupština Unsko-sanskog kantona
Ugašeni propisi:	ZAKON O VISOKOM OBRAZOVANJU ("Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona", br. 24/2017 - prečišćen tekst, 15/2020 i 24/2021)
Unijeto u bazu:	20/09/2024
Komentar urednika:	-
Radi dobijanja potpunijih informacija o svim verzijama ovog propisa, aktivirajte tab "lična karta propisa".	
Komentar korisnika:	-

[Mijenjanje komentara korisnika](#)